6725

1890

059
Գ - 70

Թիֆլիս

2001

ԾՈՑԻ ՕՐԱՑՈՅՑ 1890

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Կազմեց
ՄԱԿԱՐ ԶՄՇԿԵԱՆՑ
Երկրորդ տարի

ԹԻՖԼԻՍ
Տպարան Մ. Դ. Ռօտինեանցի
Типогр. М. Д. Ротиніанца, на Гол. пр.
соб. д. № 41.
1889

246

0S9
Գ-70

ՕՐԱՑՈՅՑ
1890
ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԸՍՏ ՀԱՅՈՑ ԲՈՒՆ ՏՈՄԱՐԻ 4382 Թ.
և
ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՏՈՄԱՐԻ 1339 Թ.

կազմեց
ՄԱԿԱՐ ԶՄՇԿԵԱՆՑ

Երրորդ տարի

ԹԻՖԼԻՍ
Տպարան Մ. Դ. Ռօտինեանցի

Дозв. цен. Тифлисъ, 15 Сентяб. 1889 г.

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ՀԱՍՌ–Арм. ССР
им. А. Мясникяна
Ա. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎ.

Ք 37826-67

Типографія М. Д. Ротиніанца. На Гол. просп. соб. д. № 41.

ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

ԴԱՍԱԿԱՆ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐԻ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔՈՎ

ՄԱԿԱՐ Գ. ՉՄՇԿԵԱՆԻ

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

ա. Դասական և ընթերցանելի գրքեր զանազան լեզուներով։

բ. Դասական ամեն տեսակ պիտոյքներ, տետրակներ, գրիչներ և այլն։

Ընդունվում է 1) ամեն տեսակ գըրքեր. կոմիսիայով վաճառելու համար։ 2) Կազմարարական տպագրական յանձնարարութիւններ։ 3) Յայտարարութիւններ, լրագրներում և տախտակի վերայ կախելու համար։ 4) Զանազան տեղեկութիւններ, գրքերի և դասական պիտոյքների վերաբերմամբ, որոնց պատասխանի համար ուղարկվում են 7 կոպ. մարկայ։

Պատուէրները կատարվում են անյապաղ և ամենաճշտութեամբ։ Պատուէրը առանց կանխավճարի մնում է անկատար։

Օտարաքաղաքացի դիմում են հետևեալ հասցէով Книжный Магазинъ. Макара Чимишкова. Тифлисъ.

51620-Ա.Բ.

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ռ.	Ռուսաց
Տ.	Տաճկաց
Հ.	Հրէից
Յ.	Յունաց
Լատ.	Լատինացւոց
Օ.	Օր.
Առաւ.	Առաւօտեան
Երեկ.	Երեկոյեան
☼	Արեգակ
Բշ.	Երկուշաբթի
Գշ.	Երեքշաբթի
Դշ.	Չորեքշաբթի
Եշ.	Հինգշաբթի
Ուր.	Ուրբաթ
Շբ.	Շաբաթ
Կիր.	Կիրակէ
Ծնն.	Ծննդեան
Պհց.	Պահոց
Մ.	Մեծի

Առաջ.	Առաջաւորաց
Յին.	Յինանց
Զատ.	Զատկի
Հոգ.	Հոգեգալուստ
Եղ.	Եղիական
Յակ.	Յակոբայ

ԵՐԵՒՈՅԹՔ ԼՈՒՍՆԻ

●	Ծն. Լս.	Ծնունդ Լուսնի.
☾	Առ. քառ.	Առաջին քառորդ.
☉	Լր. Լս.	Լրումն Լուսնի.
☽	Վր. քառ.	Վերջին քառորդ.

ՓՐԿՉԱԿԱՆ 1890 ԹՈՒԱԿԱՆԻ

Գիր տարոյն է	Ի
Վերադիրը	ԺԹ
Եօթներեակը	Ա
Իննեւտասներեակը	»
Տանուտէրն	Ցուլն

ՉՈՐՍ ԵՂԱՆԱԿ

1. Գարնանամուտ և հաւասարակած 8-ին մարտի 7 ժ. 30 ր. առ.

2. Ամառնամուտ և արևադարձ 9-ին յունիսի 8 ժ. 9 ր. առ.

Ցերեկն սկսանի կարճանալ, իսկ գիշերն երկարիլ։

3. Աշնանամուտ և հաւասարակած 10-ին սեպտեմբերի 6 ժ. 4 ր. երեկ.

4. Ձմեռնամուտ և արևադարձ 9-ին դեկտեմբերի 12 ժ. 5 ր. երեկ.

Ցերեկն սկսանի երկարել, իսկ գիշերն կարճանալ։

ԽԱՒԱՐՄՈՒՆՔ ԱՐԵԳԱԿԻ ԵՒ ԼՈՒՍՆԻ

Այս տարի երկու անգամ արևի և երկու անգամ լուսնոյ խաւարում տեղի կունենայ երկրիս վերայ։ Յունիսի 5-ին Թիֆլիսում տեսանելի կը լինի արևի խաւարումն 3 ժ. 5 ր. առ.

ԷՖԻՄԷՐՏԷԻ ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆ

Այս 1890 թուականիս երկրի բերքը միջակ կը լինի, որովհետև այնքան շատ անձրև չի լինի։ Ձմեռը բարեխառն կը լինի, խոնաւ և հողմ, վերջը ձիւնով։ Ամառն ջերմութիւնից, ցաւահարութիւն։ Տարիս փոքր կենդանիների համար աջողակ է իսկ չորքոտանեացը ձախորդ։ Աշնանը շատ գլխացաւութիւն և աչքացաւութիւն կը պատահի։ Կը լինի արիւնահեղ պատերազմներ և կոտորածներ, իշխանները և թագաւորները անտանելի հարկեր կը դնեն ժողովրդի վերայ և զանազան անիրաւութիւններ տեղի կունենան։ Շատ գողեր և աւազակներ կը յայտնուեն։ Ճանապարհները վտանգաւոր կը դառնան։ Բանտի դըռները բռնութեամբ կը բանան և շատերը բանտից դուրս կը գան։ Գիտնականների փառքը և պատիւը կընկնի։

Վաճառականները վնաս կը կրեն և շատ քնասսութիւն կը լինի։ Նաև ընդհանրապէս այս տարիս ցոյց է տալիս մարդկային անդամոց առողջութիւն և զուարթութիւն։

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆՇԱՐԺ ՅԱՅՏՆԻ ՏՕՆՔ ԵՒ ՄԻՋՈՑՔ

Օր Կաղ. երկուշաբթի	յունվ.	1-ին	
» Ծննդեան շաբաթ	»	6-ին	
Միջոց ուտիք	» »	16	օրէ։
Առաջ. բարեկ.	յունվարի	21-ին	
Սուրբ Սարգիս	»	27	»
Բուն Բարեկ.	փետրվարի	11	»
Տեառընդառաջ դշ.	»	14	»
Զատիկ	ապրիլի	1	»
Օր. Աւետման շբ.	ապրիլի	7	»
Երևման Խաչ	»	29	»
Համբարձումն	մայիսի	10	»
Հոգեգալուստ	»	20	»

Բարեկ. Լուս. պհց	յունիսի	10	»
Գրեգոր Լուսաւորիչ	»	16	»
Բարեկ. Վարդ. պհց.	յուլիսի	1	»
Վարդավառ	»	8	»
Միջոց ուտիք չորս շաբաթ.			
Բարեկ. սբ. Աստածնի. պհ.	օգ.	5	»
Վերափոխումն	օգոստոսի	12	»
Միջոց ուտիք երեք շաբաթ։			
Բարեկենդ. սբ. Խաչի	սեպտ.	9	»
Խաչվերաց	»	16	»
Բարեկ. Վարագայ Խաչի	»	23	»
Միջոց ուտիք եօթ շաբաթ։			
Գիւտ Խաչ	հոկտեմբ.	28	»
Յիսնակաց Բարեկ.	նոյեմբ.	18	»
Սբ. Յակոբեայ բարեկ.	դեկտ.	9	»
Միջոց ուտիք 15 օր։			
Բարեկ. Ծննդ. պհց. շբ.	»	29	»

ՈՒՂԵՐՁ

Յարգելի պ. Գ. Սունդուկեանի 25-ամեայ յոբելեանի յիշատակին։

—

Գլուխ քաղեցէ
Հմուտ վարպետդ,
Լաւ ուստայ գրող,
Մեր Համալ ազիդ.
Կեղծաւորներուն,
Մէյդան հանողըդ,
Խիղճերու ցաւին
Դարման անողըդ։

—

Սունդուկենց աղայ,
Մեր Գաբրիէլդ.

Վունցօր Թամազայ։

—

Վաթան քաղքէմէդ, քաղքի տղէմէն,
Խարխուխեցումէն Մակ.. Զմշ.....մէն։

Շնորհկըմ եմ Ձիզ բարով նուր տարին,
Շնորհկում եմ Ձեր քառսունհինգ տարիդ,
Վուղջ ըրած ամալըդ, Ձիզ Գաբրիէլ ջան.
Մէքանի խանով, կոնիմ աշկարայ։

—

Տնով ու ախղով բաղտավուր ըլիս,
Ումրըդ երկարէ, Աստուծ պահէ Ձեզ.
Վուր ջէր շատ տարէք, շանց տաս մօ-գօնիս,
Շնուրքով խաղեր, հավուց Թէատրի։

—

Գանձը ժանգ է, մարդուս անունն է միայն,
Մօզօնած հանդերըդ. փռուած վուղջ աշխարք.
Ռուսը, Թուրքը, վրացին, մեր հայ քրիստոնէն.
Սախղծած խաղերըդ, գովում են ան-չափ։

—

Գովքըդ գովելու անումիդ համար,
Ուրախութենէս սահման-չափ չը կայ.
Ծնունդդ օխնուի գետուն համշարի,
Քաղկէմէս բռնած ուսքրոզ մեր տանէ:

—

Նուր մէկանց որէ, անտակ ծով մխալը.
Նուր մէկանց կցէ, գօղալ դաւթարըդ.
Նուր մէկանց քաշէ, անգին ղալամըդ,
Նուր մէկանց պատմէ, մեր շառ ու խէրը:

—

Արթար Ճշմարտին, վուռի կանդնեց-
րու,
Սերտը ուհմ դցէ, մարդավելերս.
Նահակ քէչ տանջին, մեր անտէր քաղ-
կին
Մեղաց պատուհաս ուանձպար խեղճ
խալխին:

—

Քեսիր-քուսուրէ հալու-ախալը,
Շատ գընողներու, անխեղճ արարքը.

Սարքէ, խաղ շինէ, ղուս քաշէ՛ մէյդան,
Վուր շառը-շամաթէն, ջնջուին վերա-
նան:

—

Աչքէդ չը թողնէս, էս ուրիշ օւքէ.
Թալա մարդկերանց, նմուշ օյինիրը:
Քաղաքըս քանդեցին, տարան դաւթե-
ցին,
Իրանց ուրէխը, մօթալ-փախախը մուէն
դցեցին:

—

Իմ արզըս էսէ, աղա Հադիդ-ջան,
Զար մարդկերանցմէն ղաւելնէք քամ-
բաղդ.
Դրանցմէն շատերուն, ղուս բէ օրինակ,
Վուր մեղպէսներուն, ոտկիլ կարենաս:

—

Էս Օրացուցըս էլ ինձմէն ընծուն է,
Իմ շինած-գրած, ղավթարըս էլ սա է,

Գօզալ պատկերըդ, որս մէջնիմ բաղմի
Վուր օսկէ ամակըա, յիշատակ պահվի *)։

1-ին Յունվարի 1889. Ք.

Մ. Զ......։

---

*) Այս ուղերձի հետ ևս, նոր տարուայ (1889 Թ.) առաջին օրը պ. Սունդուկեանին ներկայացրինք, և մեր կազմած անցեալ տարւայ օրացոյցներից-պատկերազարդից,—որի մէջն էր և Սունդուկեանի պատկերը—մի օրինակ ոսկեզօծ փառաւոր կազմած, երեսի կողմի վերայ ոսկեայ տառերով գրուած։ «Յարգելի պ. Գաբրիէլ Սունդուկեանի 25-ամեայ յոբելեանի յիշատակին։ Կազմողից»։

Ծանօթ. աշխատ.

† Ստեփաննոս Պալասանեան։
Վախճ. էջմիած. 19 փետր. 1889 Թ.

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ

✝ ՍՏԵՓԱՆՆՈՍ ՊԱԼԱՍԱՆԵԱՆԻ

յիշատակին։

—

Հայ-գրականութեան ժրաջան մշակ,
Անխոնջ ուսուցիչ, հմուտ հեղինակ.
Մատաղ սերնդի կրթիչ աննման,
Նոցա սրտերին, ազնիւ Բալասան։

* * *

Թէեւ վաղահաս, մտար գերեզման,
Անթիւ հայ-սրտեր, ողբացին այդ բան.
Բայց քանքար գրչէդ, բազմաթիւ դը-
րուածք,
Թողեց նոցա մէջ, քաղցրիկ յիշատակ։

* * *

Թող միշտ հանապազ, համայն հայ-
բերան,
Յարգանքով յիշեն գործքըդ պատուական
Թող անջինջ մնայ, անունդ անմոռաց,
Տարեգրում բազմաշխատ, հայ-մատենա-
գրաց։

Մ. Զ......

Սեպտ. 10-ին 1889.
Թիֆլիզ։

37826-67

ՅՈՒՆՎԱՐ

31 ՕՐ

Երկիրը բացի իւր առանցքի վերայ օրական պտտելուց, պըտտւում է նաև արևի շուրջը 365 օր 5 ժ. 48 ր. և 51 վայրկեանի մէջ։ Եւ այդ բոլոր ժամանակը ընդունել են կոչել տարի։ Հին ժամանակները այդ շրջանը անուանում էին Կենդանակերպեան կամ Զոդիակոսեան շրջան։ Երկիրը պտտւելով արևի շուրջը անցնում է 12 համաստեղութիւնները, որոնց անուանել են Կենդանակերպներ, եւ իւրաքանչիւր համաստեղութիւնը ամիս։ Կենդանակերպ համաստեղութիւնը ջրհոս — համապատասխանող Յունվար ամսին, անուանել են Հռոմայեցւոց հաստատած Եանուսի անունով։ Այսպէս կարգաւորեց Հռոմէական ժառանգ Նումա Պոմպէացին,

Գոս. Библиотека
... Арм ССР

Օ ՅՈՒՆՎԱՐ Լ

Հռովմայեցւոց տարւոյս ամիսների Թիւը լրացնելու համար։ Մեր նախնիքն էլ, նայելով բնութեան երեւոյթներին, երկրի սովորութեան, աւանդութեան և մարդկանց զբաղմունքներին պատահած ժամանակ, ամիսներին յարմար անուններ էին տալիս. զորօրինակ, տարեգլուխը, և յիշատակ ջրհեղեղի սկսել են օգոստոս ամսից, ջրհեղեղի վերջանալու և Նոյեան նաւի-տապանի կանգնած տեղին հասնելու պատճառաւ անուանել են Նաւասարդ, որ է նաւ-աստ-արդ, (նաւը-արդէն-էստեղ է կամ նաւը հասել է-արդ)։ Յունվարին անուանել են Արաց։

1 Բշ. գ. օր Ծննդ. պհց. Տարեմուտ և Կաղանդ. Ս. Տօն Թլփատութեան տեառն և Բարսեղի հայրապետին Կեսարիոյ. 22
2 Գշ. դ. օր Ծննդ. պհց. 23

Օ ՅՈՒՆՎԱՐ Լ

☾ Վր. քռ. լս. 3 ժ. 36 ր. առ. անձրեւոտ և ցրտաշունչ եղանակ։
3 Դշ. ե. օր Ծննդ. պհց. 24
4 Եշ. զ. օր Ծննդ. պհց. 25
5 ✠ Ուր. Ճրագալոյց Ծննդեան և Յայտնութեան Քրիստ. Նաւակատիք։ Երեկոյեան պատարագ և զկնի նախատօնակ։ Ս. Ճրագալոյց Աստուածայայտնութ. 26
6 ✠ Շբ. ՏՕՆ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ։ Ջրօրհնէք։ Ուտիք է մեզ անմիջոց ութ օր և ամենայն երեկոյեան նախատ. Ս. և ս ուտիք է ութ օր. 27
7 ✠ Կիր. ը. օր Ծննդ. Յիշատակ մեռելոց։ Ս. Յովհաննու Կարապետին։ 28
8 Բշ. գ. օր Ծննդ։ 29
☼ Արեգ. ի Ջրհոսն մտանէ 10 ժ. 56 ր. առ.
☺ Ծն. լս. 8 ժ. 53 ր. առ. ձնախառն եղանակ։
9 Գշ. դ. օր Ծննդ. 1
10 Դշ. ե. օր Ծննդ. 2

3485

Օ	ՅՈՒՆՎԱՐ	Ն
11	Եշ. գ. օր Ծննդ.	3
12	Ուր. դ. օր Ծննդ.	4
13	✠ Շբ. ե. օր Ծն. ՏՕՆ ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ։	5
14	✠ Կիր. Ա. զկնի Ծննդ. Յերեկոյեան նախատօնակ։	6
15	Բշ. Տօն ծնդ. սրբոյ Յովհաննու Կարապետին։	7
	☽ Առ. լս. քռ. 5 ժ. 20 ր. եր. անախորժ և ցուրտ եղանակ։	
16	Գշ. սրցն. Պետրոսի հայրապ. Վլասայ եպիս. և Աբխոզոմայ սարկաւագին։	8
17	Դշ. պահք։	9
18	Եշ. Սրցն. Անտօնի, Տրփոնի, Պարսամայ և Ոնոփրիոսի Ճըգնաւորացն։	10
19	Ուր. պահք.	11
20	Շբ. սրցն Թէոդոսի Թագաւորին և Մեծն. Եփրեմի։	12
21	✠ Կիր. ե. կիր. զկնի Ծն. Բարեկենդ. Առաջ. պհց.	13
22	Բշ. ա. օր պհց. Առաջ.	14
23	Գշ. բ. օր պհց. Առաջ.	15

Օ	ՅՈՒՆՎԱՐ	Ն
	⊛ Նր. լս. 10 ժ. 17 րոպ. առ. առանձնակի և մրրիկ։	
24	Դշ. գ. օր պհց. առաջ.	16
25	Եշ. դ. օր պհց. առաջ.	17
26	Ուր. ե. օր պհց. առաջ. Յիշատակ Յովնանու մարգարէին։	18
27	Շբ. սրբոյն Սարգսի զօրավարին և որդւոյ նորա Մարտիրոսի և չորեքտասան զինուորացն։ Հանդիսաւոր օր ուխտի ս. Սարգիս եկեղեցւոյն Թիֆլիզոյ։	19
28	✠ Կիր. գ. կիր. զկնի Ծննդ.	20
29	Բշ. սրբոց Ատոմեանց զօրավարացն։	21
30	Գշ. սրբոցն Սուքիասեանց վկայիցն։	22
31	Դշ. պահք։	23
	☾ Վջ. քռ. լս. 3 ժ. 55 ր. առ. փոփոխական եղանակ։	

Այս ամսուայ մէկից մինչև 31-ը օրն աւելացել է 1 ժ. 52 րոպ.

Օ Լ

ՓԵՏՐՎԱՐ

28 ՕՐ

Օրացոյցը կամ ժամանակի հաշիւը սկսուեցաւ հին ժամանակներում Յոյներից և Հռովմայեցիներից, այդ պատճառով նոր ազգերն էլ հին ազգերի գործածած անուններն են գործ դնում: Այս ամիսն էլ Հռոմուլոսի ժառանգ Նումա Պոմպիլայսին կարգադրեց, տարեշրջանի երկրորդ ամիս համարելով: Փետրվար ամիսը համապատասխանող—ձուկ համաստեղութեանը, վերցրած է Ֆեբրուարի բառից: Այսպէս անուանում էին Հռովմայեցիք զոհաբերութեանը, որ սովորաբար այս ամսին էին կատարում: Մեր նախնիքն էլ երբեմն հէնց այս պատճառաւ անուանել են այս ամսին Մեհեկի այսինքն Մեհենաց ամիս):

1 Եշ. սրբոց Ոսկեանց վկայն. 24

Օ ՓԵՏՐՎԱՐ Լ

2 Ուր. պահք: 25
3 Շբ. սրբոյն Իսահակայ Պարթևի 26
հայրապետին մերոյ:
4 ✠ Կիր. դ. կիր. զկնի Ծննդ. 27
5 Բշ. Սրբյն. Մարկոսի եպիսկոպ. 28
Պրոնէի քհն. Կիւրղի և Բենիամինի սարկաւագացն և սրբոց վկայիցն Արդլմեհի, Որմզդանայ և Սայենի:
6 Գշ. սբց. Ղևոնդեանց քահանայիցն: 29
7 Դշ. պահք.
☼ Արեգ. ի Ձուկն մտանէ 1 ժ.
51 րոպ. առաւ. 30
◉ Ծն. լս. 7 ժ. 31 ր. առ.
հովմ և ձիւն
8 ✠ Եշ. սրբոց ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ 1
զօրավարացն և 1036 վկայիցն որք անկան ի մեծ պատերազմին: Տօն ազգային և Յիշատակ մեռելոց:
9 Ուր. պահք: 2
10 Շբ. սբց. Կ. Պօլսոյ սբ. ժողովոյն 150 հայրապետացն: 3

Օ ՓԵՏՐՎԱՐ Լ

11 ✠ Կիր. Բուն-Բարեկենդանն: 4
12 Բշ. ա. օր մեծի պհց. 5
13 Գշ. բ. օր մեծի պհց. Ցերեկ. 6
Նախատօնակք:
14 ✠ Դշ. գ. օր մեծի պհց. ՏԵԱՌԸՆ- 7
ԴԱՌԱՋ. (Տօն Քառասն. գալստ.
Քրիստոսի ի տաճարն):
☽ Առ. քառ. 10 ժ. 0 ր. երեկ.
ամպամած և անհաստատ եղանակ:
15 Եշ. դ. օր մեծի պհց. 8
16 Ուր. ե. օր մեծի պհց. 9
17 Շբ. զ. օր մեծի պհց. սրբյն. 10
Թէոդորոսի զօրավարին:
18 ✠ Կիր. է. օր մեծի պհց. Բ. 11
կիր. Քառասնորդական պհց.:
19 Բշ. ը. օր մ. պհց. 12
20 Գշ. թ. օր մ. պհց: 13
21 Դշ. ժ. օր մ. պհց. 14
22 Եշ ժա. օր մ. պհց. 15
● Լր. լս. 3 ժ. 51 ր. երեկ.
փոփոխական և խառն օրեր:
23 Ուր. ժբ. օր մ. պհց. 16
24 Շբ. ժգ. օր մեծի պհց. սրբյն. 17
Կիւրղի Երուսաղեմայ հայրա-

Օ ՓԵՏՐՎԱՐ Լ

պետին և միւս Կիւրղի եպիս. և
մօրն նորա Աննայի:
25 ✠ Կիր. ժդ. օր մ. պհց. Գ. կիր. 18
Քառասնորդ. պհց. Անառակին:
26 Բշ. ժե. օր մ. պհց. Ծննդ. Ն. 19
Կ. Մ. Օգոստափառ Կայսեր
Ռուսաց ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ Գ.-ի:
27 Գշ. ժզ. օր մ. պհց. 20
28 Դշ. ժէ. օր մ. պհց. 21

Այս ամսուայ 1-էց մինչև 28-ը
օրն աւելացել է 2 ժ. 7 ր.

ՄԱՐՏ

31 ՕՐ

Հռոմայեցւոց մէջ մարտն էր Հռոմուլոսի տարուայ առաջին ամիսը, և իր անունը ստացել է պատերազմի չաստուած Մարսից, որը Հռոմուլոսի հայր էր համարվում, (աւանդութեամբ Հռոմի հիմնադրի)։ Այսպէս անուանեց Հռոմուլոսը, տարին բաժանելով ամիսների։ Որովհետև Իտալիայում այս ամսումն է սկսվում գարունը, սորա համար հին ժամանակներումը, գարունը ընդունելու համար տօն էին կատարում։ Այդ հանդէսը պսակի և ամուսնութեան տօն էր։ Ամուսնացած կանայք ծաղիկներ էին զոհաբերում հպարտութեան չաստուած Իւնոնայի սրբատեղոյն, իսկ տղամարդիկ իրենց կողմից զոհաբերում էին երկդէմեան չաստուած Եանուսի սրբա-

տեղոյն։ Այս տօնը, կանանց յաղթութեան հանդէս էր, լի ուրախութեամբ և ցնծութեամբ։ Որովհետև հին ժամանակներում շատ ազգերի տարին սկսվում էր այս ամսից, որ համարվում էր արեգնակային տարեշրջանի սկիզբն, մեր նախնիքն էլ այս ամսին անուանել են Արեգ.

Օ		Լ
		22
1	Եշ. ժը. օր մ. պհց.	
2	Ուր. ժթ. օր մ. պհց. Գահակալութիւն Ն. Կ. Մ. Ազատարար Կայսեր ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ Բ.-ի։ ☾ Վր. քռ. լս 1 ժ. 8 ր. առ. փոփոխական։	23
3	Շբ. ի. օր մեծի պհց. սրբոցն Յովհաննու Երուսաղեմայ հայրապետին և սրբ. հայրապետացն մերոց Յովհաննու Օձնեցւոյն Յովհաննու որոտնեցւոյն և Գրիգորի Տաթևացւոյն։	24
4	✠ Կիր. իա. օր. մ. պհց. Դ. կիր. Քառասնորդական պհց. Տնտեսի։	25
5	Բշ. իբ. օր մ. պհց.	26

Օ	ՄԱՐՏ	Լ

6 Գշ. իգ. օր մ. պհց. 27
7 Դշ. իդ. օր մ. պհց. 28
8 Եշ. իե. օր մ. պհց. 29
⊙ Ծն. լս. 5 ժ. 5 ր.
խոնաւ և անհաստատ եղանակ:
Գարնանամուտ և հաւասարակաց
7 ժ. 30 րոպ. առ.
9 Ուր. իզ. օր մ. պհց. 1
☼ Արեգ. ի Խոյն մտանէ 1 ժ.
28 րոպ. առ.
10 Շբ. իէ. օր Մեծի պհց. սրբ. 2
միցն Քառասնից, որք ի Սեբաս-
տիա կատարեցան:
11 ✠ Կիր. իը. օր մ. պհց. Ե. կիր. 3
Քառասնորդական պհց. Դատա-
ւորին:
12 Բշ. իթ. օր մ. պհց. 4
13 Գշ. լ. օր մ. պհց. 5
14 Դշ. լա. օր մ. պհց. 6
15 Եշ. լբ. օր մ. պհց. 7
16 Ուր. լգ. օր մ. պհց. Յերեկ. Նա- 8
խատօնակ:
☾ Ու. քռ. 6 ժ. 36 ր. երեկ.
Բարեխառն եղանակ:

Օ	ՄԱՐՏ	Լ

17 ✠ Շբ. լդ. օր մ. պհց. Տօն սրբ. 9
հօրն մերոյ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱ-
ՒՈՐՉԻՆ, սոսկալի չարչարանացն
և մտին ի Վիրապն: Հանդխա-
ւոր օր ուխտի սբ. Լուսաւորիչ
եկեղեցւոյն Թիֆլիզոյ:
18 ✠ Կիր. լե. օր մ. պհց. Զ. կիր. 10
Քառասնորդ. պհց. Գալստեան:
19 Բշ. լզ. օր մ. պհց. 11
20 Գշ. լէ. օր մ. պհց. 12
21 Դշ. լը. օր մ. պհց. 13
22 Եշ. լթ. օր մ. պհց. 14
23 Ուր. խ. օր մ. պհց 15
24 Շբ. խա. օր մ. պհց. Յիշատակ 16
Ղազարու Յարութեան:
⊙ Լր. լս. 6 ժ. 20 ր. առ.
գարնանային վճիտ օրեր:
25 ✠ Կիր. խբ. օր մ. պհց. ԾԱՂ- 17
ԿԱԶԱՐԴ: Երեկ. Դռնբացէք:
26 Աւագ. Բշ. խգ. օր մ. պհց. 18
27 Աւագ. Գշ. խդ. օր մ. պհց. 19
28 ✠ Աւագ. Դշ. խե. օր մ. պհց. 20
29 Աւագ. Եշ. խզ. օր մ. պհց: Յի- 21
շատակ ոտնլուայի:

Օ	ՄԱՐՏ	Լ
30	Աւագ․ Ուր․ խչ․ օր մ․ պհց․ Յիշատակ չարչարանաց և խաչելութեան Տեառն։	22
31	Աւագ․ Շբ․ խր․ օր մ․ պհց․ Ճրագալոյց Յարութեան։ Նաւակատիկ։ Յերեկ․ ջինի պատար․ Նախատօնակ։	23

☾ Վր․ քռ։ լս․ 7 ժ․ 57 ր․ առ․ անհաստատ և վճիտ օրեր։

Այս ամսոյ 1-ից մինչև 31-ը օրն աւելացել է 2 ժ․ 10 րոպ․

Օ — Լ

ԱՊՐԻԼ

30 ՕՐ

Ապրիլ ամիսը Հռոմէաց․ տարւայ երկրորդ ամիսն էր։ Որովհետև այս ամիսը գարնան ամիսն էր և օրերը քանի գնում էին տաքանում էին, բնութեան այս գործողութեան պատճառաւ անուանել են Ապրիլ—Aprilis որ կը նշանակէ լայննելէն արևային կամ տաքացնող։ Հին Հռոմում այս ամսուայ մէջ կատարվում էր ի պատիւ պտղաբերութեան չաստուած Ցերերի վառաւոր տօն։ Մեծ հանդիսով տանում էին չաստուածների արձանները երեխայքը նժոյգների վերայ հեծած և ժողովուրդը ցնծութեան և ուրախութեան աղաղակներով, իսկ քրմերը ի պատիւ չաստուծոյ, սպիտակ հանդերձներին հագած զոհաբերում էին ամուլ կովեր։ Մեր նախնիք

Օ | ԱՊՐԻԼ | Լ

այս ամսին անուանեալ են Ահեկի։

1 ✠ Կիր. ԶԱՏԻԿ։ (Յարութիւն 24
Քրիստոսի) եւ Ա. և Լատինաց.
ուտիք է մեզ մինչև Համբար-
ձումն անմիջոց։ Հանդիսաւոր
օր ուխտի Նորաշէն սբ. Ածածն.
եկեղեցւոյն Թիֆլիսոյ։

2 ✠ Բշ. բ. օր Զատկի։ Յիշատակ 25
մեռելոց։ Հանդիսաւոր օր ուխ-
տի սբ. Նշան եկեղ. Թիֆլիզոյ։

3 ✠ Գշ. գ. օր Զատկի։ 26

4 Դշ. դ. օր Զատկի։ 27

5 Եշ. ե. օր Զատկի։ 28

6 Ուր. զ. օր Զատկի։ Յերեկոյեան 29
նախատօնաք։

7 ✠ Շբ. է. օր Զատկի։ Յիշատակ 1
գիւտման սբյ. Յովհաննու Կա-
րապետին և Տօն Աւետման սբյ.
կուսին Մարիամու։

● Նն. լս. 5 ժ. 9 ր. առ.
խոնաւ և անձրևային եղանակ։

8 ✠ Կիր. Կրկնազատիկ կիրակէ։ 2

☼ Արեգ. ի Ցուլն մտանէ 1 ժ.
16 րոպ. երեկ.

Օ | ԱՊՐԻԼ | Լ

9 Բշ. թ. օր յինանց։ 3

10 Գշ. ժ. օր յին. 4

11 Դշ. ժա. օր յին. 5

12 Եշ. ժբ. օր յին. 6

13 Ուր. ժգ. օր յին. 7

14 Շբ. ժդ. օր յին. 8

15 ✠ Կիր. ժե. օր յին. Աշխար- 9
համատրան կիրակէ։ Հանդ. օր
ուխտի Մողնոյ սբ. Գէորգ եկեղ.
Թիֆլիզոյ։

☽ Առ. քռ. լս. 1 ժ. 15 ր. առ.
փոփոխական և ամպոտ օրեր

16 Բշ. ժզ. օր յին. 10

17 Գշ. ժէ. օր յին. 11

18 Դշ. ժը. օր յին. 12

19 Եշ. ժթ. օր յին. 13

20 Ուր. ի. օր յին. 14

21 Շբ. իա. օր յին. 15

22 ✠ Կիր. իբ. օր յին. Կարմ. կիւր. 16

☺ Լր. լս. 5 ժ. 22 ր. երեկ.
անձրևային։

23 Բշ. իգ. օր յին. 17

24 Գշ. իդ. օր յին. 18

25 Դշ. իե. օր յին. 19

Օ	ԱՊՐԻԼ	Լ
26	Եշ. իզ. օր յին.	20
27	Ուր. իէ. օր յին.	21
28	Շբ. իը. օր յին.	22
29	✠ Կիր. իթ. օր յին. Տօն Երևման սրբոյ Խաչին:	23
	☾ Վր. քռ. լս. 1 ժ. 25 ր. եր. խոնաւ և տաղձօրեար եղանակ:	
30	Բշ. լ. օր յին.	24

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 3-ը օրն աւելացել է 2 ժ. 4 ր.

Օ		Լ

ՄԱՅԻՍ

31 ՕՐ

Մայիս ամիսը, ինչպէս կարծում են, ստացել է իւր անունը Լատինական majores բառից, որ նշանակում է հին: Որովհետև այս ամիսը գարնանային վերջին ամիսն էր, սորա համար ընծայած էր ծերոց և նախնեացը, և այդ պատճառով արգելուած էր այս ամսուայ մէջ ամուսնանալը: Մայիսը գարնանային ամիս լինելով զանազան ազգերի մէջ տօնվում էր գարնանային հանդէսներով, որի մէջ մեծ դեր էին խաղում պատանիք և աղջկունք ծաղկունք ու կանաչ ճիւղեր: Մեր նախնիք անուանել են այս ամիսը Մարերի:

1	Գշ. լա. օր յին.	25
2	Դշ. լբ. օր յին.	26
3	Եշ. լգ. օր յին.	27

Օ	ՄԱՅԻՍ	Լ
4	Ուր. լգ. օր յին.	28
5	Շբ. լե. օր յին.	29
6	✠ Կիր. լզ. օր յին. Ծնդ. Ն. Կ. Բ. Թագաժառանգի Ռուսայ Նիկոլայի Աղեքսանդրովիչի։	30
	🌑 Ծն. լս. 5 ժ. 22 ր. երեկ. պարզ եղանակ։	
7	Բշ. լէ. օր յին.	1
8	Գշ. լը. օր յին.	2
9	Դշ. լթ. օր յին.	3
	☼ Արեգ. ի Երկուորեակն մտանէ 1 ժ. 4 րոպ.	
10	✠ Եշ. խ. օր յին. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ։ Եւս Ռուսաց։ Հանդիսաւոր օր ուխտի Թէլէթ-գիւղի սբ. Գէորգ եկեղ. մերձ ի Թիֆլիզ։	4
11	Ուր. խա. օր յին.	5
12	Շբ. խբ. օր յին.	6
13	✠ Կիր. խգ. օր յին. Երկրորդ Ծաղկազարդ.	7
14	Բշ. խդ. օր յին.	8
	☾ Առ. քռ. լս. 7 ժ. 38 ր. եր. Լաւ եղանակ	

Օ	ՄԱՅԻՍ	Լ
15	Գշ. խե. օր յին. Թագաւորութ. Ն. Կ. Մ. Օգոստափ. Ռ. Կայսեր և Կայսերուհ. Աղեքսանդր Գ.-ի և Մարիայ Ֆէօդորովնայի։	9
16	Դշ. խզ. օր յին.	10
17	Եշ. խէ. օր յին.	11
18	Ուր. խը. օր յին.	12
19	Շբ. խթ. օր յին.	13
20	✠ Կիր. յիսներորդ օր ի Զատկէն։ ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍՏ։ Եւս Ռուս. Բարեկենդան Եղիական պհք.	14
21	Բշ. բ. օր Հոգ. Եղ. պհք.	15
22	Գշ. գ. օր Հոգ. Եղ. պհք.	16
	☉ Լր. լս. 3 ժ. 38 ր. առ. Բարեխառն եղանակ	
23	Դշ. դ. օր Հոգ. պհք. Եղ.	17
24	Եշ. ե. օր Հոգ. պհք. Եղ.	18
25	Ուր. զ. օր Հոգ. պհք. Եղ.	19
26	Շբ. է. օր Հոգ.	20
27	✠ Կիր. Ա. Կիւր. Յարութեան։ Յիշատակ Եղիայ Մարգարէին։ Առաջին պսակ-հարսանիք։ Յեր. Նախատօնաք։ Հանդ. օր ուխտի Տփլինդիս գիւղի սբ. Ածածին. եկ.	21

Օ	ՄԱՅԻՍ	Լ.
	մերձ ի Թիֆլիս: Ռ. Եղեա. Մարգ.	
28	Բշ. սրբ. կուս. Հռիփսիմեանց: Յերեկ. նախատօնակ:	22
	☾ Վր. քռ. լս. 6 ժ. 54 ր. եր. փոփոխական:	
29	Գշ. սբց. կուս. Գայիանեանց:	23
30	Դշ. պահք. Յերեկ. նախատ.	24
31	Եշ. սրբ. Յովհաննու Կարապետին և Աթանագինէ եպիսկ.	25

Այս ամսույ 1 էն մինչև 31-ը օրն աւելացել է 1 ժ. 17 րոպ.

Օ		Լ.

ՅՈՒՆԻՍ

30 ՕՐ

Յունիս (լատ. Iunius) ամիսը Հռոմայեցւոց մէջ ի պատիւ պատանեաց նուիրուած էր, հպարտութեան չաստուածուհւոյն Յունոնային, որից և ստացել է իւր անունը: Ամառուայ առաջին և Հռոմուլոսի կարգած չորրորդ ամիսն էր: Այս ամսին մեր նախնիք անուանում էին Մարգաց: Երևի մարգագետիններ հնձելու ամիս, ինչպէս հայոց-դրացի վրացիք հիմայ էլ անուանում են այս ամսին Թիբաթվէ, որ կը նշանակէ, հնձան ամիս:

Օ		Լ.
1	Ուր. պահք. Յերեկ. նախատ.	26
2	✠ Շբ. սբյ. Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին ելն ի վիրապ.	27
3	✠ Կիր. Բ. կիր. գլխի Հոգ. Տօն Կաթուղիկէ սբյ. Էջմիածնի, զոր կարգեաց ս. Լուսաւորիչն մեր Գրիգոր: Հարսանիք:	28

Օ	ՅՈՒՆԻՍ	Լ
4	Բշ. սրց. մնց Բեթղեհեմի, Ակակիոսի վկային, Մովկիմայ քհ. և Կոնդրատիոսի զինուորին:	29
5	Գշ. սրց. կուսանացն Նունեայ և Մանեայ.	30
	⊛ Ծն. լս. 9 ժ. 2 ր. առ. փոփոխելի:	
6	Դշ. պահք.	1
7	Եշ. սրց. իշխանացն Սահակայ և Յովսէփայ և վկայիցն Սարգսի և Բագոսի:	2
8	Ուր. պահք.	3
9	Շբ. սրց. Մեծի Ներսիսի Հայրապ. մերոյ և Խադայ եպսկ.	4
	☼ Արեգ. ի Խեցգետինն մտանէ 9 ժ. 38 ր. առ.	
	Ամառնամուտ և արևադարձ, ցերեկն սկսանի կարճանալ իսկ գիշերը երկարիլ 8 ժ. 9 րոպ.	
10	✠ Կիր. Գ. կիր. զկնի Հոգեգ. Բարեկենդ. Լուսաւորչի պհց.	5
11	Բշ. ա. օր պհց. լուս. սրբոց Նախխիմանու Կիպրացւոյն, Բարելայ հայրապ. և 3 աշակ. նորին:	6

Օ	ՅՈՒՆԻՍ	Լ
12	Գշ. բ. օր պհց. լուս. սրց. Կոստանդիանոսի թագաւոր. և մօրն նորա Հեղինեայ:	7
	☾ Առ. քռ. 10 ժ. 57 ր. եր. անփոփոխելի օդոյ անհաստատ եղանակ	
13	Դշ. գ. օր պհց. լուս.	8
14	Եշ. դ. օր պհց. լուս. սրց. Թէոդոսի Գաղատացւոյն, Թալէլիայ բժշկին. և կուսանացն, որք ի Յանկիւրիայ կատարեցան:	9
15	Ուր. ե: օր պհց. լուս. Յերեկ. Նաւակատ.	10
16	✠ Շբ. Տօն Գիւտի Նշխարացն սրն. Գրիգ. մերոյ Լուսաւորչին:	11
17	✠ Կիր. Դ. կիր. զկնի Հոգեգ. Հարսանիք:	12
18	Բշ. սրց. վկայիցն Անտոնինոսի, Թէոփիլոսի. Անիքտոսի և Փոտինոսի:	13
19	Գշ սրցն. Դանիէլի Մարգարէին և երից մանկանցն Սեդրակայ, Միսակայ և Աբեդնագովի:	14
	☉ Լր. լս. 11 ժ. 27 ր. երեկ. պղտորար:	

20 Դշ. պհ.ք. Յերեկ. նախատօնակ: 15
21 Եշ. սրց. Թարգմանչացն մերոց Սահակայ և Մեսրոպայ: 16
22 Ուր. պհ.ք. 17
23 Շբ. սրց. Տրդատայ Թագաւորին մերոյ և Աշխէն տիկնոջն և Խոսրովադխտոյն: Յերեկ. նախատօնակ: 18
24 ✠ Կիր. Ե. զկնի Հոգ. Գիւտ տփոյ սբ. Աստուածածնի Հարսանիք: 19
25 Բշ. սրց. Կալիստրատոսի և խթ. վկայիցն և Ղուկիանոսի քահանային: 20
26 Գշ. սրն. Զաքարեայ Մարգար. 21
☾ Վր. քռ. 1 ժ. 47 ր. առ.
Վճիտ օրեր տեղ տեղ կարկուտ:
27 Դշ. պհ.ք. 22
28 Եշ. սրն. Եղիշէի Մարգար. 23
29 Ուր. պհ.ք: 24
30 Շբ. Սրց. Երկոտասան Առաքելոցն Քրիստոսի և սրն. Պօղոսի երեքտասան Առաքելոյն: 25

Այս ամսոյ 1-ից մինչև 30-ը օրը պակասել է 1 ժ. 24 րոպ.

ՅՈՒԼԻՍ

31 ՕՐ

Հռոմուլոսի կարգադրած տարուայ ամառուայ երկրորդ ամիսն էր և համարվում էր տարեշրջանի—Հռոմուլոսեան—հինգերորդ ամիսը: Թէև այս ամիսը—Հռոմայ Գրեգոր VII պապի ժամանակ կազմեցին Գրեգորեան համարուած տոմարով, բայց այս—Յուլիս այսինքն լատ. Iulius. ամիսը իւր անունը ստացել է Հռոմայեցւոց կայսր Յուլիանոսից, որի ժամանակ և որի հրամանով էլ ուղղեցին օրացոյցը—տարեշրջանը, Յուլեան անունով: Մեր նախնիքը այս ամսին անուանել են Հրոտից (երեւ հուր տաձակող կամ հրային, որովհետև տարուայ ամենաշոգ ամիսն է): Իսկ վրացիք, անուանում են Մկաթաթվէ, որ նշանակում է կորեկու ամիս (հացը

Օ	ՅՈՒԼԻՍ	Լ
	հնձելու կամ արտը, жатва).	
1	✠ Կիր. Զ. զկնի Հոգ. Բարեկենդան Վարդավառի պհց.	26
2	Բշ. ա. օր պհց. Վարդ.	27
3	Գշ. բ. օր պհց. Վարդ.	28
4	Դշ. գ. օր պհց. Վարդ.	29
5	Եշ. դ. օր պհց. Վարդ.	1
	տօթագին եղանակ:	
6	Ուր. ե. օր պհց. Վարդ.	2
7	Շբ. Յիշատակ Տապանակին հնոյ և Տօն նորոյս սբ. եկեղեցւոյ: Նաւակատիք:	3
8	✠ Կիր. ՎԱՐԴԱՎԱՌ. Միջոց ուտիք է չորս շաբաթ: Մեծահանդէս ուխտ. սբ. Կարապետ եկեղեցւոյն Թիֆլիզոյ:	4
9	✠ Բշ. բ. օր Վարդ. Յիշատ. մեռելոց: Մեծահանդէս օր ուխտի Ծիրանաւորի սբ. Աստծն. եկեղ. Թիֆլիզոյ (Կրծանիս մասի):	5
10	Գշ. գ. օր Վարդ.	6
11	Դշ. պհք.	7
	☼ Արեգ. ի Առիւծն մտանէ 8 ժ. 35 րոպ.	

Օ	ՅՈՒԼԻՍ	Լ
12	Եշ սբն. Եսայեայ մարգ.	8
13	Ուր. պհք. Յերեկ. Նախատ.	9
	☽ Առ. քա. 11 ժ. 48 ր. եր.	
	պարզկեայ և տօթ,	
14	✠ Շբ. սրցն. Թադէոսի Առաքելոյն և Սանդխտոյ Կուսին:	10
15	✠ Կիր. Բ. կիր. զկնի Վարդ.	11
16	Բշ. սրցն. Կիպրիանոսի եպիսկոպոսին եւ. վկայիցն և սրց. կուսանացն Յուստիանեայ, Եփիմեայ և Փրոնտինեայ:	12
17	Գշ. սրցն. Աթանագինէ. եպ. տասն աշակ. և հինգ վկայիցն:	13
18	Դշ. պահք.	14
19	Եշ. սրց. Նախահարցն Ադամայ, Աբէլի, Սեթայ, Ենովքայ, Ենովսայ, Նոյի, Մելքիսեդեկի, Աբրահամու, Իսահակայ, Յակովբայ, Մովսէսի, Ահարոնի, Եղիազարայ, Յեսուայ Սամուէլի, Սամփսոնի Յեփթայեայ, Բարակայ, Գեդէոնի և այլոց սրց. Նախնեացն.	
	☺ Լր. լս. 6 ժ. 28 ր. առ.	
	զուարճալի եղանակ տեղ տեղ կարկուտ:	

ՅՈՒԼԻՍ

Օ | Լ

20 Ուր. պահք.
21 Շբ. սրբոց որդւոց և թոռանց 16
սրբյն. Գրիգորի Լուսաւոր. մերոյ 17
Արիստակէսի, Վրթանէսի, Յուսիկանն, Գրիգորիսի և Դանիէլի։
22 ✠ Կիր. Դ. կիր. զկնի Վարդ. 18
Անուանակոչ. Ն. Կ. Մ. Կայսրուհւոյ Մարիայ Ֆէօդորովնայի։
23 Բշ. սրբոց Մակաբայեցւոյն Ե- 19
ղիազար քահանային, Շամունայ և եօթն որդւոց նորին։
24 Գշ. սրբոց երկոտասան մար- 20
գարէիցն Ովսեայ, Ամովսեայ, Միքիայ, Յովելայ, Աբդիու, Նաւումայ, Ամբակումայ, Յովնանու, Սոփոնեայ, Անգիայ, Զաքարիայ և Մաղաքիայ։
25 Դշ. պահք.
☾ Վ. ք. յս. 11 ժ. 23 ր. եր. 21
տօթ եղանակ,
26 Եշ. սրբոցն Սոփիայ և երից 22
դստերացն, Պիստոսի, Եղպիսի և Ագապի։
27 Ուր. պահք. 23

ՅՈՒԼԻՍ

Օ | Լ

28 Շբ. սրցն. Հայրապ. Աթանասի, 24
Կիւրղի և Գրիգորի Աստուածաբանին։
29 ✠ Կիր. ե. կիր. զկնի Վարդ. 25
30 Բշ. սրցն. Կիրակոսի և Յուղի- 26
տայի և սրցն Գորդիոսի, Պօղիքտոսի և Գրիգորեսի։
31 Գշ. սրցն. Վահանայ Գողթնաց- 27
ւոյն և Եւգինեայ կուսին։

Այս ամսուայ 1-էն մինչև 31-ը օրը պակասել է 1 ժ. 26 ր.

Օ		Լ.

ՕԳՈՍՏՈՍ

31 ՕՐ

Օգոստոս ամիսը Հռոմայեցիք սկզբում անուանել էին Սեկստիլէ, որ լատ. կը նշանակէ վեցերորդ: Քրիստոսից 33 տարի առաջ, ի պատիւ Հռովմայեցւոց Օգոստոսիանոս կայսեր, անուանեցաւ օգոստոս. և էր ամառուայ վերջին ամիսը: Մեր նախնիք այս ամսին անուանում էին Նաւասարդ, որովհետև Նոր տարուայ առաջին ամիսն էր և տարեթիւը այս ամսուայ 11-ից էին սկսում ի յիշատակ ջրհեղեղի վերջանալուն: Նաւասարդ նշանակում է նաւը տար է արդ, կամ նաւը հասաւ արդ:

1 Դշ. պահք. 28
2 Եշ. սրցն. Եւգենիոսի, Մակարիոսի, Վալերիոսի, Կանդիտոսի և Ակիւղասայ: 29

3 Ուր. պահք: 30
Ծն. լս. 1 ժ. 24 ր. երեկ.
լաւ եղանակ:
4 Շբ. սրցն. Նիկեսոսի սբ. ժողովոյ 200 հայրապետացն: 1
5 Կիր. ե. կիր. գինի Վարդ. Բարեկենդան Աստածնի պհց. 2
6 Բշ. ա. օր պհց. Աստածնի: 3
7 Գշ. բ. օր պհց. Աստած. 4
8 Դշ. գ. օր պհց. Աստած. 5
9 Եշ. դ. օր պհց. Աստած. 6
10 Ուր. ե. օր պհց. Աստած. 7
Ան. քռ. լս. 10 ժ. 14 ր. առ.
անհաստատ բայց պարզ եղանակ:
11 Շբ. Տօն Տողակաթի, սբյ. էջմ. ըստ տեսլեանն սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի: Նաւակատիք: 8
Արեգ. ի Կոյսն մտանէ 3 ժ. 18 րոպէ:
Նաւասարդ և տարեմուտ ըստ բուն տոմարի հայոց 4382 և եկ. 1389:
12 Կիր. ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ սբ. Աստածնի: Միջոց ուտիք երեք 9

շաբաթ: Ինն օր ամենայն երեկ. նախատօնաք: Մեծահանդէս օր ուխտի սբ. Ածածնին Բէթղէհէմի եկեղ. Թիֆլիզոյ:

13 ✠ Բշ. բ. օր Վերափոխման: Յիշատակ մեռելոց: 10

14 Գշ. գ. օր Վերափ. 11

15 Դշ. դ. օր Վերափ. 12

16 Եշ. ե. օր Վերափ. 13

17 Ուր. զ. օր Վերափ. 14

18 Շբ. է. օր Վերափ. 15

☺ Լ. լս. 1 ժ. 39 ր. երեկ.
փոփոխական բայց ախորժելի եղանակ

19 ✠ Կիր. ը. օր Վերափ. 16

20 Բշ. թ. օր Վերափ. 17

21 Գշ. սրցն. Յովակիմայ և Աննայի, ծնողացն սբ. Աստուածածնի և կանանցն Իւղաբերից: 18

22 Դշ. պհք. 19

23 Եշ. սրբոյն Երեմիայ Մարգարէին: 20

24 Ուր. պհք. 21

25 Շբ. սրց. Առաքելոցն Թովմայի, 22

Յակոբայ և Շմաւոնի: Յերեկ. նախատօնաք:

☾ Վր. քռ. լս. 0 ժ. 33 ր. առ.
զով և առողջարար եղանակ:

26 ✠ Կիր. գ. կիր. զկնի Վերափ. Գիւտ գօտւոյ սբ. Ածածնի 23

27 Բշ. սրյն. Սամփսոնի Ուլնեցւոյն և սրց. վկայիցն, Գոհարինեայ, Ծամկղիայի, Տուքիկոսի և Թաղէկոսի: 24

28 Գշ. սրց. Մարգարէիցն Եզեկիէլի, Եզրի և Զաքարիայի հօրն մերոյ Յովհաննու Մկրտչի: 25

29 Դշ. պհք. Յերեկ. նախատ. 26

30 Եշ. սրցն. Յովհաննու Կարապետին և Յակոբայ արդարոյն: Անուանակոչ. Օգոստափ. Կայսեր Ռուսաց ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ Գ.-ի. 27

31 Ուր. պհք. 28

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 31-ը օրը պակասել է 2 ժ. 31 ր.

Օ Լ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

30 ՕՐ

Սեպտեմբեր ամսուայ անուանը ծագում է Լատինական september (այսինքն. եօթներորդ) բառից: Այսպէս անուանեց Հռոմուլոսը իւր տարուայ եօթներորդ ամիսը, որ աշունքուայ առաջին ամիսն էր: Մեր նախնիք այս ամիսը անուանել են Հոռի. երկէ հայոց տարուայ երկրորդ ամիսը լինելով—ինչպէս որ վրացերէն օրէ նշանակում է երկու—անուանած լինի դրացի վրացիներից:

1 Շբ. սրբն. Նիկիոյ սբ. ժողովոյ 318 հայրապետացն: 29

2 ✠ Կիր. գ. կիր. զկնի Վերափ. 30

◉ Ծն. լս. 4 ժ. 57 ր. առ.

Խաչն Եղանակ:

3 Բշ. սրցն. Անդրէի զօրավարին և բանակին նորին. Կալինիկոսի և Դոմետեայ վկայիցն: 1

Օ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ Լ

4 Գշ. սրցն. Անդրիանոսի և կնոջ նորա Անատոլեայ Թէոդոսի և Եւթիմիոսի վկայիցն: 2

5 Դշ. պահք: 3

6 Եշ. սրցն. Աբրահամու և Խորէնայ և անարծաթ բժշկացն Կոզմայի և Դամիանոսի և Աստուածատուրոյ վկային. 4

7 Ուր. պահք Ցերեկ. Նախատօն. 5

8 ✠ Շբ. Տօն սբ. Ածածնի ծննդ. ի յԱննայ: 6

9 ✠ Կիր. ե. կիր. զկնի Վերափոխ. Բարեկ. սբ. Խաչի պհց. 7

◑ Առ. քռ. 7 ժ. 2 ր. երեկ.

Բարեկենդան Օրեր:

10 Բշ. ա. օր պհց. Խաչ 8

Աշնանամուտ և հաւասարակաց 6 ժ. 4 րոպ. առ.

☼ Արեգ. ի Կշիռն մտանէ 1 ժ. 44 րոպ. երեկ.

11 Գշ. բ. օր պհց. Խաչ. 9

12 Դշ. գ. օր պհց. Խաչ. 10

13 Եշ. դ. օր պհց. Խաչ. 11

14 Ուր. ե. օր պհց. Խաչ. 12

Օ	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Լ
15	Շբ. Տօն սբյ. եկեղեցւոյ ի Նաւակատիս սբ. Խաչին: Նաւակատ.	13
16	✠ Կիր. ԽԱՉՎԵՐԱՑ: ☉ Լր. լս. 10 ժ. 4 ր. առ. ջերմօրէն և անհաստատ	14
17	✠ Բշ. բ. Տօն Խաչին: Յիշ. մեռ.	15
18	Գշ. գ. Տօն եկեղեց.	16
19	Դշ. դ. Տօն եկեղ.	17
20	Եշ. ե. Տօն եկեղ.	18
21	Ուր. զ. Տօն խաչի.	19
22	Շբ. է. Տօն խաչի.	20
23	✠ Կիր. ը. կիր. զկնի սբ. Խաչի Բարեկ. Վարագայ Խաչին: ☾ Վր. քառ. լս. 7 ժ 27 ր. եր. խոնաւ և փոփոխական եղանակ	21
24	Բշ. սրբոցն Մամասայ, Փիլիկտիմոնի և Սիմէօնի Սիւնակեցւոյն.	22
25	Գշ. սրբոցն կուսանաց Փեփրոնեայ, Մարիանեայ և Շուշանայ դստերն Մեծին Վարդանայ:	23
26	Դշ. պհք.	24
27	Եշ. սրց. հայրապետացն Բարդղիմէոսի, Անթիմոսի և Երանոսի:	25
28	Ուր. պահք.	26

Օ	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	Լ
29	Շբ. սրբոցն Գէորգայ զօրավարին, Ագոփտոսի և Ռոմանոսի երգեցողին: Հանգիստ օր ուխտի սբ. Գէորգ եկեղեց. Ճամբարակ ուխտատեղւոյ մերձ ի Թիֆլիզ:	27
30	✠ Կիր. դ. կիր. զկնի սբ. Խաչ. Տօն ս. Վարագայ խաչին: Միջօց ուտիք է 7 շաբաթ:	28

Այս ամսոյս 1-էն մինչև 30-ը օրը պակսել է 2 ժ. 14 ր.

Օ Լ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

31 ՕՐ

Հին ժամանակներում Հռոմում, այս ամսի 15-ին ի պատիւ պատերազմի չաստուած Մարսի, զոհաբերում էին նժոյգներ և Հռոմուլոսի կարգաւորած տարուայ ութերորդ ամիսն էր, այս պատճառաւ անուանուեցաւ october, որ լատիներէն նշանակում է ութերորդ։ Այս ամիսը աշունքուայ մէջի ամիսը լինելով, հին ազգերի մէջ, այսամսում կատարվում էին ժողովրդական տօներ—հանդէսները, դաշտային աշխատանքի աւարտման և այգեկութի պատճառաւ։ Իսկ Կովկասում այս ժամանակ գինին չամում են, որ մեր խօսքով ասում են (բաղաջաղ), այգեկոյթ և դորա համարէլ մեր դրացի վրացիք այս ամսին ուղղակի անուանում են ղվինօբիս-

թվէ, ղվինօ—ամիս։ Մեր նախնիք, անուանում էին այս ամսին Սահմի, որ վրաց. նշանակում է երրորդ և էր հայոց տարեթւի երրորդ ամիսը։

1 Բշ. սրբոյն Դաւթի Դվնեցւոյն 29
և վկայիցն Ղամբէոսին և Ղամբէոսուհուն

⊛ Ծն. լս. 6 ժ. 9 ր. երեկ.
ամպոտ և ցրտոտ եղանակ։

2 Գշ. սրցն. Եւստաթէոսի և կնոջ 1
նորա Թէոփիստեա և 2 որդւոց և
սրց. կուսանացն Երմոնեայ և
Նեքտալինեայ

2

3 Դշ. պհք.

4 Եշ. սրբոցն իշխանացն մերոց 3
Սահակայ և Համազասպայ

4

5 Ուր. պհք.

6 Շբ. սրբոցն Եօթանասունն և 5
երկու աշակերտացն Քրիստոսի

7 ✠ Կիր. դ. կիր. զկնի սբ. խաչ. 6

8 Բշ. սրբոցն Փոկասու հայրա- 7
պետին և Երանոսի հետևողին
Առաքելոց։

Օ	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Լ

9 Գշ. սրց. կուսանացն Թէկղէ, 8
Վարվառեայ և Պեղեգիայ:
10 Դշ. պհք. 9
☽ Առ. քռ. 2 ժ. 40 ր. առ.
անձրև և անհաստատ:
11 Եշ. սրց. Պանտալէոնի բժշկին, 10
Երմողեայ քահ. և Եւպրակ-
սեայ կուսին:
12 Ուր. պհք. 11
☼ Արեգ. ի Կարիճն մտանէ 4
ժ. 29 ր. երեկ.
13 Շբ. սրբոց Թարգմանչաց Վար- 12
դապետացն մերոց Մեսրոպայ,
Եղիշէի, Մովսէսի Քերթողին,
Դաւթի անյաղթ փիլիսոփային,
Գրիգորի Նարեկացւոյն և Ներ-
սեսի Կլայեցւոյն:
14 ✠ Կիր. ե. կեր. գիւտի սուրբ 13
խաչի
15 Բշ. Գիւտի նշխարաց սրյն. 14
Գրիգորի Աղուանից Կաթողի-
կոսի, և սրբոց հարցն Թաթլոյ,
Վարոսի և Թովմասու, Անտոնի
և Կրոնիդեայ և եօթն խոստա-

Օ	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Լ

ճարակացն որք Յիննակնեան
վանսն կատարեցան:
☺ Լր. լս. 8 ժ. 45 ր. երեկ.
փոփոխական և խոնաւ եղանակ: 15
16 Գշ. սրբոց առաքելոցն, Անա-
նիայի, Մատթէի, Բառնաբայի,
Փիլիպպոսի, Յովհաննէսի, Շի-
ղայի և Սիղուանոսի: 16
17 Դշ. պհք. 17
18 Եշ. սրբոցն Դիոնէսիոսի Արիս-
պագացւոյն և սրբոց Առաքելոցն
Տիմոթէոսի և Տիտոսի: 18
19 Ուր. պհք. 19
20 Շբ. սրբոց Աւետարանչացն,
Մատթէոսի, Մարկոսի, Ղուկա-
սու և Յովհաննու: 20
21 ✠ Կիր. զ. կեր. գիւտի սբ. խաչ. 21
22 Բշ. սրբոցն Ղուկիանոսի հարիւ-
րապետին, որ հաւատաց ի խա-
չելութիւնն Քրիստոսի և Յով-
սէփայ Աստուածահօրն և Յով-
սէփայ Արիմաթացւոյն և բա-
րեկամին Ղազարու և քերց նո-
րա Մարթայի և Մարիամու:

23 Գշ. սրբոցն Թէոդիտոնի քա- 22
հանային Զենոնի զինուորին,
Մակարայ, Գոքսեայ և Ռամելայ։
☾ Վր. քառ. լս. 1 ժ. 17 ր. Եր.
անհաստատ և խոնաւ օրեր։
24 Գշ. պհք. 23
25 Եշ. սցն. Խարիթեանց և սրց. 24
վկյն. Ստրատոնիկեայ և Քրիստափորի
և երկու կանանցն Կալինիկեայ
և Ակիւղինեայ։
26 Ուր. պհք. 25
27 Շբ. սրբոց երկոտասան վար- 26
դապետացն Ռէթէոսի, Դիոնէ-
սիոսի, Սեղբեստրոսի, Աթանասի,
Կիւրղի Երուսաղեմացւոյն. Եփ-
րեմի Խորին ասորւոյ, Բարսեղի
Կեսարացւոյն, Գրիգորի Նիւ-
սացւոյն, Գրիգորի Աստուածա-
բանին, Եպիփանու Կիպրաց-
ւոյն, Յովհաննու Ոսկեբերանին
և Կիւրղի Աղեքսանդրացւոյն։
28 ✠ Կիր. Է. կիր. զկնի սբ. խաչ. 27
Գիւտ խաչին։
29 Բշ. սրբոցն Անաստասայ քահա- 28

նային, Վարոսի և Թէոդորի-
տեայ և որդւոյ նորա և որք ընդ-
նմա կատարեցան։ 29
30 Գշ. սրբոց Հիպերեքեանցն որք
ի Սամոսատ կատարեցան և սցն.
Սեւուխանոսի սեբաստացւոյն և
Բաբիլայ ծերոյն, և 84 աշա-
կերտաց նորին։ 30
31 Գշ. պհք.
☺ Ծն. լս. 10 ժ. 14 ր. Երեկ.
ցուրտ և աշնանային տխրաժէտ
եղանակ։

Այս ամսուայ 1-էն մինչև 31-ը
օրը պակասել է 2 ժ. 10 ր.

Օ Լ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

30 ՕՐ

Նոյեմբեր բառը ծագում է լատ. Novembere բառից, որ կը նշանակէ, իններորդ: Հռոմայեցիք այս ամիսը անուանել են իններորդ, նորա համար, որ շատ առաջ նոքա նոր տարին ոչ թէ յունվարից էին հաշվում ինչպէս հիմայ այլ մարտ ամսից: Մեր նախնիքը այս ամիսը անուանել են Տրէ: Իսկ Վրաստանում, որովհետև այս ամսույ 10-ի մէջ տօնվում է սբ. Գէորգայ տօնը, սորա համար էլ, այս ամիսը անուանել են Գէորգ—օբայ, կամ գիօրգօբիս-թվէ, որ կնշանակէ Գէօրգայ-տօնի ամիս:

1 Եշ. սրբոյն Յովհաննու Ոսկեբերան հայրապետին: 1

2 Ուր. պհք. 2

3 Շբ. Տօն Ամեն. սրբոց, Հնոց և Նորոց, Յայտնից և Անյայտից: 3

4 ✠ Կիր. Ը. կիր. գիւտ սբ. խաչի: 4

5 Բշ. սրբոցն Ստեփաննոսի Հռոմայ հայրապետին, քահանայից, սարկաւագացն և ժողովրդոցն: 5

6 Գշ. սրբոցն Ակեփսիմեայ եպիս. Յովսէփայ քահանային, Այթալայ սարկաւագին և Պղատոնէ վկային: 6

7 Դշ. պհք. 7

☽ Առ. քռ. լս. 9 ժ. 48 ռա.

Ճարբեխառն եղանակ:

8 Եշ. սրբոց հայրապետացն Միտրոփանոսի, Աղէքսանդրոսի և Պօղոսի խոստովանողին և սբց. նոտարացն Մարկիանոսի և Մարտիրոսի: 8

9 Ուր. պհք. 9

10 ✠ Շբ. սրբոց հրեշտակապետացն Գաբրիէլի և Միքայէլի և ամենայն երկնային զօրացն: Մեծահան. օր ուխտի սբ. Գէորգ եկեղ. Բոլնիս գիւղի մերձ ի Թիֆլիս: 10

Օ ՆՈՅԵՄԲԵՐ Լ

☼ Արեգակն ի Աղեղնաւորն մտանէ 7 ժ. 17 ր. երեկ.

Տօն Տարեդ. Օծմ. Վեհ. Հայր. Ամեն. Հայոց Տ. Տ. Մակարայ Ա.

11 ✠ Կիր. Թ. կիր. գկնի սբ. խաչ. 11

12 Բշ. սրբոյն Մելիտոսի Անտիոքայ հայրապ. և Մինասայ եգիպտացւոյն և միւս Մելիտոսի եպ. Բուլայ քաղան. և Տինուտրկաւագին: 12

13 Գշ. սրբոց Դիմիտրեայ վկային և Բասիլիսկոսի քհնյին: 13

14 Դշ. պհք. Ծննդ. Ն. Կ. Մհծ. Կայսերուհւոյ Մարիայ Ֆէօդորովնայի: 14

◎ Լր. լս. 10 ժ. 27 ր. երեկ. ցուրտ և ձիւնախառն հողմ:

15 Եշ. սրբոց Գուրիասայ, Սամոնայ, Աբիբայ սարկաւագին, Ռամանոսի միայնակեցոյն Մանկանն խոստովանողի և Հեւսեքոսի գինուորին. 15

16 Ուր. պհք. 16

Օ ՆՈՅԵՄԲԵՐ Լ

17 Շբ. Սրբոց Առաքելոյն Անդրէի և Փիլիպպոսի. 17

18 ✠ Կիր. Ժ. կիր. գկնի սբ. խաչ. Բարիկ. Յիսնակաց պահոց: 18

19 Բշ. ա. օր. պհց. Յիս. 19

20 Գշ. բ. օր պհց. Յիս. Յերեկ. Նախատօնակ: 20

21 ✠ Դշ. գ. օր պհց. Յիս. Երից ամաց Ընծայումն Աստուածածնի ի Տաճարն: 21

22 Եշ. դ. օր պհց. Յիսն. 22

☾ Վր. քռ. լս. 10 ժ. 30 ր. առ. փոփոխական:

23 Ուր. ե. օր պհց. Յիսն. 23

24 Շբ. սբցն. Գրիգորի սքանչելագործին, Նիկողայոսի հայրապետին և Միւռոնայ եպիսկոպ. 24

25 ✠ Կիր. ա. կիր. Յիսն. 25

26 Բշ. սրբոց կուսանացն Յուլիանայ և Վասիլուհւոյ: 26

27 Գշ. Սրբոց Ղուկիանոսի քահ. Տարագրոսի, Պրօպոսի, Անդրօնիկոսի, Ոնեսեայ և այլոց աշակերտացն Պօղոսի: 27

Օ ՆՈՅԵՄԲԵՐ Ն

28 Դշ. պհք. 28
29 Եշ. սրց. Կղեմայ հայրապետին 29
և Բագարատայ Տաւոմենեայ եպ.
30 Ուր. պհք. Յերեկ. Նախատ. 30
⊕ Ծն. լս. 10 ժ. 14 ր. առ.
առաւօտեան և տեղ տեղ ձիւն:

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 30-ը օրը պակասել է 1 ժ. 19 րոպ.

Օ Ն

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

31 ՕՐ

Դեկտեմբեր վերցրած է լատինական dectember բառից, որ կընշանակէ տասներորդ: Այսպէս անուանեց տարուայ ամիսների հիմնադիր Հռոմուլոսը տարուայ տասներորդ ամիսը: Մեր նախնիք այս ամսին անուանել են Քաղոց: Որովհետև Վրաստանում, այս ամսում 25-ին կատարվում է Քրիստոսի ծնընդեան տօնը, այս պատճառաւ այս ամսին վրց. անուանել են Քրիստուշոբայ, կամ Քրիստեշոբիսթվէ, որ կնշանակէ, Քրիստոսի ծննդեան ամիս:

1 ✠ Նր. սրբոց առաքելոց և ա- 2
ռաջին Լուսաւորչացն մերոց
Թադէոսի և Բարդուղիմէոսի.
2 ✠ Կիր. բ. կիր. Յիսնակ. 3
3 Բշ. սրբոյն Գենարիոսի եպիս- 4
կոպ. և Մերկերիոսի զինաւորին

Յակովբայ և Իրաւափառայ։
4 Գշ. սրբոյն Ռէգարու Նախա- 5
վկայ անդրանիկ Թագաւորին
Մերոյ։
5 Դշ. պհք. 6
6 Եշ. սրբոց հարցն Եգիպտաց- 7
ւոցն, Պօղոսի, Պօղայ, Մակա-
րեայ, Եւագրի, Յովհաննու Գընե-
ցոյն, Յովհաննու կարճահասա-
կին, Նեղոսի, Արսէնի, Սիսօէա-
նու, Դանիէլի, Սրապիոնի, Մա-
կարիոսի, Պիմէնի և այլոց սրբ.
հարցն։ Անուանկոչ. Ն. Կ. Բ.
Թգժու. Նիկոլայ Ալէքսանդրովչի
և Անուանակոչ. Վեհ. Հայրապ.
Ամեն. Հայոց Տ. Տ. Մակարայ Ա.
☽ Առ. քա. 5 ժ. 30 ր. երեկ.
Հի-Նախատոն հովմեր։
7 Ուր. պհք. 8
8 Շբ. սբյն. Նիկողայոսի Զմիւռ- 9
նիոյ, սքանչելագործ հայրա-
պետին։ Յերեկ. Նախատ.
9 ✠ Կիր. դ. կիր. գկնի Յիսնակի։ 10
Տօն Յղութեան սուրբ Աճածնի.

ի յԱննայէ։ Բարեկենդան սուրբ
Յակովբայ պահոց։
10 Բշ. ա. օր պհց. Յակոբայ սբցն. 11
Մինասայ Երմոգինեայ և Գրա-
բոսի և կամաւոր ազքատացն,
Յովհաննու և Ալեքսիանոսի։
☼ Արեգ. ի յԱյծեղջիւրն մտա-
նէ 7 ժ. 45 ր. երեկ.
Ձմեռնամուտ և արեւադարձ,
ցերեկն սկսանի երկարել և գի-
շերն կարճանալ 10 ժ. 5 ր. եր.
11 Գշ. բ. օր պհց. Յակոբայ սբցն. 12
Կուռնելիոսի հայրապետին և
Շմաւոնի ազգականին Քրիս-
տոսի, որ խաչեցաւ յԵրուսաղէմ,
Պօղիկարպոսի հայրապետին
Զմիւռնիոյ և սրբոց վկայիցն,
որք ի յարևելս կատարեցան.
12 Դշ. գ. օր պհց. Յակ. 13
13 Եշ. դ. օր պհց. Յակով. սրբոցն 14
Եւգրատիոսի, Օգսինտիոսի, Եւ-
գենիոսի, Ովրեստոսի և Մար-
գարիոսի։

Օ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ Ն

14 Ուր. Ե. օր պհոց. Յակ. 15
🌕 Լր. լս. 8 ժ. 1 ր. առ.
փոփոխական տեղ-տեղ ձիւնային օրեր:
15 Շբ. սրն. Յակոբայ Մծբնայ 16
հայրապետին, Մարութէի Ճգ-
նաւորին և Մելիտոսի եպիսկո-
պոսին: Հանդիսաւոր օր Վանաց
սբ. Աղաձնի. եկեղ. Թիֆլիզոյ.
ուր և ամփոփի մաս նշխարացն
սբ. Յակոբայ:
16 ✠ Կիր. Գ. կիր. օր Յիսն. 17
17 Բշ. սրբոցն հայրապետին Իգ- 18
նատիոսի, Սրբէի և Մարութէի
եպիսկոպոսին:
18 Գշ. սրց Թէոպոմպեայ եպիսկ. 19
Թէոնայ վկային և չորից զինուո-
րացն, Բասոսի, Եւսեբի, Եւտիքի,
և Բասիլիդեայ,
19 Դշ. պհք. 20
20 Եշ. սրբոց կուսանացն Ինդոսի, 21
Դոմնի, և Գլիկերիոսի քահան.
և երկուց Բիւրոցն. որք այրե-
ցան յեկեղեցին Նիկոմիդացւոց:
21 Ուր. պհք. 22

Օ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ Ն

22 Շբ. սրցն. Բարսեղի Հայրապ. 23
և եղբօրն նորին Գրիգորի Նիւ-
սացւոյն, Սեղբեստրոսի Հռոմայ
հայրապետին և Սրբոյ Հօրն
Եփրեմի Ասորւոյ:
☾ Վր. քա. լս. 9 ժ. 4 ր. առ.
փոփոխական առատ եղանակ:
23 ✠ Կիր. Ե. կիր. զկնի Յիսնա- 24
կաց: Յերեկ. նախատօնակ.
24 Բշ. Տօն սրբոցն Դաւթի մար- 25
գարէին և Յակոբայ առաքելոյն:
Յերեկ. նախատօնակ:
25 Գշ. Տօն սրբոյն Ստեփաննոսի 26
Նախավկային և առաջին Մար-
տիրոսին: Հանդիսաւոր օր սուրբ
Ստեփաննոս եկեղեցւոյն Թիֆ-
լիսոյ,—ի յանապատին կուսա-
նաց, ուր և ամփոփի մաս նշխա-
րացն այս սբ. Ստեփաննոս Նա-
խավկայի: Բ. Ծնունդ Տեառն:
26 Դշ. պհք. Յերեկ. Նախատ. 27
27 Եշ. Տօն սրբոց Առաքելոցն 28
Պետրոսի և Պօղոսի.
28 Ուր. պհք. Յերեկ. Նախատ. 29

0	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ	Լ
29	Շբ. Տօն սրբոց որդւոցն Որոտման, Յակովբայ առաքելոյն և Յովհաննու Աւետարանչ. Բարեկենդան Ծննդ. պհց.	30
	◉ Մն. լս. 0 ժ. 28 ր. երեկ. Ձիւնախառն եղանակ.	
30	✠ Կիր. գ. կիր. զկնի Յիսնակի, ա. օր Ծննդ. պհց.	1
31	Բշ. բ. օր Ծննդ. պհց.	2

Այս ամսուայ 1-էց մինչև 31-ը օրն աւելացել է 0 ժ. 27 ր.

ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ

ՕՐԱՑՈՅՑԻ 1890 ԹՈՒԱԿԱՆԻ

I. Այն օրերը, երբ Հայաստանեաց եկեղեցւոյ օրէնքով պսակի խորհուրդ կատարելն արգելվում է։

1. Ամբողջ մեծ պահոց և յինանց օրերի ընթացքում մինչև Նշխական Ա. Յարութեան կիւրակէն։
2. Այն կիւրակէ երեկոներին, երբ միւս օրը սրբոց տօն չէ։
3. Ամէն շաբաթ (կիրակնամուտ) երեկոներին։
4. Ամենայն լոյս չորեքշաբթէ և լոյս ուրբաթ երեկոներին։
5. Բոլոր շաբաթական պահոց ընթացքում։
6. Տէրունական մեծ տօների նախընթաց երեկոներին։

7. Նաւակատեաց ուրբաթ երեկոներին:

8. Ծննդեան ութօրէից, Վարդավառի 3 օրերը: Վերափոխման 10-րդ օրերը և սր. Խաչի ամբողջ շաբաթուայ ընթացքում:

II. Դպրոցական արձակուրդներ.

Տօնք եկեղեցականք

5. 6. 7. և 13. Յունվարի տօնք Ծննդեան և Անուանակոչութեան:

Փետր. 14 Տեառնընդառաջ:

» 8 Վարդանանց զօրավարացն:

Մարտի 17 Տօն Մտին ի Վիրապն Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին:

Յունիսի 21 Տօն Ելիցն ի Վիրապէն Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին:

Յունիսի 16 Տօն գիւտի Նշխարաց Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին:

Յունիսի 21 Տօն սրբոց Թարգմանչացն մերոց Սահակայ և Մեսրովբայ:

Յուլիսի 14 Տօն Ս. Առաքելոյն Թադէոսի և Ս. Սանդխտոյ կուսին:

Սեպտ. 8 Տօն Ծննդեան Ս. Աստուածածնի ի յԱննայէ:

Նոյեմբ. 10 Տարեդարձ Օծման Վեհ. Հայրապ. Ամեն. Հայոց Տ. Տ. Մակարայ:

» 21 Տօն ընծայեցմանն Ս. Աստուածածնի ի Տաճարն:

Դեկ. 1 Տօն Ս. Առաքելոցն Թադէոսի և Բարդուղիմէոսի:

» 6 Անուանակոչութիւն Վեհափ. Հայրապ. Ամեն. Հայոց Տ. Տ. Մակարայ:

» 9 Տօն Յղութեան Ս. Աստուածածնի ի յԱննայէ:

Տօնք կայսերականք

Փետր. 26 Ծնունդ Կայսեր, Աղէքսանդր Աղէքսանդրովչի Գ-ի:

Մարտի 2 Գահակալութիւն Ն. Կ. Մ. Աղէքսանդր Աղէքսանդրովչի:

Մայիսի 6 Ծնունդ Ն. Կ. Բ. Թագաժառանգ Նիկոլայ Աղէքսանդրովչի:

Մայիսի 15 Թագադրութիւն Նոցին Կ. Մեծութեանց Օգոստ. Կայսեր Աղէքսանդր Աղէքսանդրովչի և Կայսերուհւոյ Մարիայ Ֆէօդորովնայի:

Յուն. 29 Անուանակոչութիւն Պավ. Ալէքսանդրովչի և Գէորգ Նիկոլայեվչի:

Յուլ. 22 Անուանակոչութիւն Կայսերուհւոյ Մարիայ Ֆէօդօրովնայի:

Օգոստ. 30 Անուանակոչութիւն Կայսեր Աղէքսանդր Աղէքսանդրովչի:

Սեպտ. 8 Ծն. Կայսերուհ. Բարձր Իշ. Օլգայ Ֆէօդօրովնայի:

Նոյեմբ. 14 Ծն. Կայսերուհ. Մարիայ Ֆէօդորովնայի:

Դեկ. 6 Անուան. Թագաժառանգի, Նիկոլայ Աղէքսանդրովչի:

Ժամանակագրութիւն

Համաշխարհային նշանաւոր անցքերի եւ պատմութեան

Քրիստոսի ծննդից առաջ.

3254 Ջրհեղեղ

2941 Չինացւոց տարերի գիրը:

2640 Նինուէի հիմնելը:

2300 Եգիպտոսի թագաւորութեան հիմնելը:

2000 Մետաքսի գործածութիւնը:

1700 Եգիպտացւոց մեհենական գրերը:

1750 Բաբելոնի աշտարակայ շինութ.

1651 Մովսէս մարգարէն ծնւում է:

1500 Աթենքի հիմնարկութիւնը։
1200 Դարբնական արուեստի սկիզբը։
1150 Տպագրութիւնը Չինաց մէջ։
1056 Դաւիթը թագաւորում է։
1017 Սողոմոնը թագաւորում է։
1010 Սողոմոնի տաճարի շինութիւնը։
982 Սողոմոնի մահը։
800 Արծաթ փողի գործածութիւնը։
802 Ասորեստանի թագաւորութեան անկումը։
754 Հռոմուլոսը հիմնում է Հռոմը։
721 Իսրայելացւոց թագաւորութեան անկումը։
585 Երուսաղէմի աւերումը և տաճարի այրումը Նաբուգոդոնոսորից։
560 Կիւրոսը հիմնում է պարսից տէրութիւնը։
558 Կոնփուկիոսը ծնւում է։
552 Բուդդայականութեան սկիզբը Հնդկաստանում։

523 Աստուածաշունչը թարգմանվում է յոյն լեզուով 70-ի ձեռքով։
469 Սոկրատէսը ծնվում է։
384 Արիստոտէլը ծնվում է։
356 Աղէքսանդր Մակեդոնացին ծնվում է։
325 Աղէքսանդր Մակեդոնացին Հայաստանի վերայով արշաւում է Հնդկաստան։
315 Չինական պարսպի շինութեան սկիզբը։
160 Չինացիք բամբակից թուղթ են շինում։
110 Հռոմայեցիք հնարում են սապոն եփելը։
76 Կիկերոնի ժամանակ Տիրոնը հնարում է շուտ գրելու ձևը։
70 Վեզուվի հրաբուխի ժայթքումը Հերքուլանում և Պոմպէի քաղաքների աւերումը։

Քրիստոսից յետոյ:

Քրիստոսը ծնվում է:

33 Քրիստոսը խաչվում է:

41 Առաքեալները սկսում են գրել ավետարանը:

60 Հռովմայ մեջ Ներոն Թագավորի ժամանակ շինվում է ապակիի (ամանեղենի) առաջին գործարանը:

67 Պետրոս և Պողոս Առաքեալները նահատակվում են:

70 Տիտոս կայսրը ավերում է Երուսաղեմը:

97 Յովհաննես Ավետարանիչը գրում է Եփեսոսում ավետարանը:

135 Հրեայք սկսում են ցրվել ամբողջ աշխարհում:

210 Հռոմում առաջին անգամ, լուսամուտների մեջ ապակի է դրվում:

300 Մեղրամոմից ճրագ են շինում:

305 Սուրբ Էջմիածնի հիմնելը:

306 Մեծն Կոստանդիանոս Թագավորում է:

321 Մարտի 7-ից կիրակին տոնելը սկսվում է:

325 Առաջին տիեզերական Սբ. Ժողովը Նիկիայում, Կոստանդիանոսի օրով:

328 Կ. Պոլսոյ հիմնարկությունը.

381 Կ. Տիեզերական Սբ. Ժողովն:

400 Եւրոպայի եկեղեցեաց մեջ զանգակի գործածությունը սկսվում է:

431 Եփեսոսում երրորդ Տիեզերական Սբ. Ժողովը:

451 Քաղկեդոնում չորրորդ Տիեզերական Սբ. Ժողովը:

476 Հռոմեական կայսրության անկումը:

496 Ֆրանկները ընդունում են քրիստոնեությունը:

550 Շերամի որդն ու մետաքսը առաջին անգամ Եւրոպայ է բերվում:

570 Մահմեդը ծնվում է։
636 Եւրոպայում եղեգէ գրչի տեղ փետրէ գրիչ կսկսի գործածուել։
637 Արաբացիք տիրում են Երուսաղէմին։
650 Լատինացւոց եկեղեցեաց մէջ երգեհոն գործածելը կսկսուի։
711 Իսպանիան գրավվում է Արաբներից։
807 Չինացւոց պէս Եւրոպայի մէջ էլ թղթի գործածութիւնը սկսվում է։
850 Արաբացիք շաքար շինելը հնարում են։
855 Սլաւոնական այբուբենը գտնվում է։
870 Յունաց և կաթոլիկ եկեղեցիները բաժանվում են միմեանցից։
1022 Կուիտօ Եւրոպացի երաժիշտը նօտան հնարում է։
1072 Երուսաղէմին տիրում են Սելջուկները 1086 Խաչակրաց արշաւանքի սկիզբը։

1171 Եւրոպայի Վենետիայ քաղաքի մէջ բացվում է առաջին դրամատունը։
1246 Առաջին բժշկական ուսումնարանը Ֆրանսիայում։
1291 Խաչակրաց վերջին արշաւանքը։
1299 Ֆլորենցիայում սկսում են ակնոցները շինել։
1301 Կողմնացոյցի գիւտը։
1308 Շվէյցարական հասարակապետութեան հիմնուելը։
1330 Գուտենբերգը, Ֆաուստ և Շեֆերը Մագունտիոյ մէջ տպագրութիւնը հնարում է։
1338 Վառօդը գտնում են։
1380 Թնդանօթի գիւտը։
1384 Լենգթեմուրի արշաւանքները Ասիայում։
1415 Հուսին այրում են։

1440 Հռովմէ Սբ. Պետրոս եկեղեցւոյ հիմնարկութիւնը:

1450 Եւրոպայի մէջ առաջին գիրքը տպվում է:

1453 Տաճիկները առնում են Կ. Պոլիսն և վերջանում է Բիւզանդական կայսերութիւնը:

1464 Նամակատուն և փոստայով թղթատարութիւնը հաստատվում է Ֆրանսիայում:

1473 Կոպերնիկոսը ծնվում է Տօրնում:

1483 Սկսվում է գործադրվել Ինկվիզիցեան:

1492 Կոլոմբոսը գտնում է Ամերիկան (ուրբաթ օրը, հոկտեմբ. 13-ին):

1493 Կոլոմբոսը Ամերիկայից եգիպտացորեն է բերում Եւրոպայ:

1500 Ծոցի (անուանուր) ժամացոյցը հնարում են:

1524 Առաջին ձեռագիր լրագիրը Վիէննայում:

1546 Լիւտերը վախճանվում է:

1615 Առաջին տպագիր լրագիրը:

1616 Շէքսպիրը մեռնում է:

1642 Գալիլէն մեռնում է:

1689 Շոգեշարժ մեքենաների գիւտը:

1772 Նիւտոնի մահը:

1752 Ֆրանկլինը հնարում է շանթարգելը:

1779 Օդապարիկը հնարում են:

1785 Ժօրժ Ստեֆենսոնը առաջին շոգեկառքը շինում:

1789 Ֆրանսիական մեծ յեղափոխութիւնը:

1790 Գալվանը հնարում է Գալվանեան ելեքտրականութիւնը:

1800 Ջօնսոնը գտնում է մարմնի պատուաստումը:

1801 Վիմագրութեան գիւտը:

1803 Անգլիացիք մետաղէ գրիչը հնարում են:

1803 Շոգենաւի գիւտը։
1805 Շիլլերի մահը։
1810 Նապօլէոնի արշաւանքը դէպի Եւրոպայի-Արևելք։
1812 Արագատիպ մամուլի հնարելը։
1821 Նապօլէոն I-ը մեռնում է։
1839 Տալբոթ անգլիացին հնարում է լուսանկարը։
1841 Առաջին տելեգրաֆը շինում են Վաշինգտոնից Բալտիմոր։
1848 Ելեքտրակ. հեռագիրը հնարում են։
1851 Առաջին ռեվօլվերը շինվում է։
1852 Նապօլէոն III-ը կայսր է հրատարակվում։
1853 Արևելեան պատերազմը։
1861 Իտալական Թագաւորութեան միացումն և Վիկտոր-Էմմանուէլի Թագաւոր հրատարակուելը։
1862 Սուէզեան ջրանցքի բացումը։
1865 Գերմանական դաշնակցութիւնը և Աւստո-Պրուսական պատերազմը։

1867 Ամերիկայից Անգլիա Ատլանտ. ովկիանոսի վերայով տելեգրաֆը շինում են։
1868 Հնդկաստանի տելեգրաֆը Կովկասի վերայով շինվում է։
1870 Ֆրանս-պրուսական պատերազմը և Նապօլէոն III-ի գերութիւնը Սեդանում։
1870 Իտալիան վերջնականապէս գրաւում է Հռոմը։
1873 Վիեննայի աշխարահանդէսը։
1875 Հերցեգովինայի ապստամբութիւնը։
1877 Ռուսաստանը պատերազմ է հրատարակում է Տաճկաստանին։
1878 Սան-Ստեփանոյի դաշնադրութիւնը
1878 Բերլինի դաշնադրութիւնը։
1879 Ելեքտրական լապտերների վառելը հնարում են։
1880 Տելեֆոնի գիւտը։
1881 Ֆօնօգրաֆի գիւտը։
1889 Փարիզի համաշխարհահանդէսը։

Հայոց պատմ. նշանաւոր անցքերը

Քրիստոսից առաջ:

2492 Հայ ազգայնութեան սկզբնաւորութիւնը:

2346 Հայոց թագաւորութեան սկիզբը Պարույրից:

149 Արշակունեաց թագաւորութիւնը սկսւում է Վաղարշակից:

Քրիստոսից յետոյ:

30 Աբգար Հայոց թագաւորը նամակ է ուղարկում Քրիստոսին:

34 Թադէոսը մտնում է Աբգարին և ժողովրդից շատերին:

79 Երևան քաղաքի հիմնարկութիւնը:

197 Վաղարշը հիմնում է Վաղարշապատը:

257 Գրիգոր Լուսաւորչի ծնունդը:

303 Ս. Գրիգորը ձեռնարկում է Էջմիածնի շինութիւնը:

406 Մեսրոպը գտնում է Հայոց և վր. տառերը:

451 Վարդանանց պատերազմը:

458 Վարդանայ դուստր Շուշանիկը նահատակվում և թաղվում է Թիֆլիզում, (Մետեխի բերդում):

961 Բագրատունեաց թագաւորութեան սկիզբը:

1080 Նորոգվում է Հայոց թագաւորութիւնը Կիլիկիայում:

1323 Անի քաղաքի կործանումը:

1393 Մեր ազգի թագաւորութեան վերջանալը:

1441 Կաթողիկոսական Աթոռը վերջնականապէս փոխադրվում է ս. Էջմիածին:

1461 Կ. Պոլսի Պատրիարքութ. սկիզբը:

1567 Վենետիկում առաջին հայերէն Սաղմոսի տպագրելը:

1765 Կաթողիկոս Սիմէոնը հիմնում է տպարան Էջմիածնում:

1781 Նոր-Նախիջևանի հիմնելը։

1813 Մոսկվայի Լազարեան ճեմարանի բացումը։

1825 Ներսէս V Աշտարակեցի Կաթող. հիմնում է Ներսիսեան դպրանոցը։

1837 Հաստատվում է Ս. Էջմ. Սինոդը։

1860 Հաստատվում է Տաճկահայոց սահմանադրութիւնը։

1863 Բագուի Մարդասիրական ընկերութեան հիմնելը.

1868 «Արարատ» ամսագիրը հրատարակվում է Ս. Էջմիածնում,

1882 Թիֆլ. կայանում է Հայոց Առաջին Ընդհ. Ուսուցչական Ժողովը։

1885 Մակար Ս. Կաթողիկոսը օծվում է հոկտեմբերի 10-ին։

1888 Մակար Կաթողիկոսը, ընդունվում է Կայսր Աղէքսանդր III-ից Թիֆլիզում և նոյն թւին հոկտ. Կաթ. այցելում է Բագու քաղաքին։

Ռուսաց Կայսերական տունը։

Կայսր Աղէքսանդր Աղէքսանդրովիչ III. ծն. 26 փետրվ. 1845 թ. Գահակալութիւն 2-ին մարտի 1881 թ.

Կայսրուհի Մարիա Ֆէօդորովնա. ծն. 14 նոյեմբ. 1847 թ.

Թագաժառանգ նորա Նիկոլայ Աղէքսանդրովիչ ծն. 6 մայիսի 1868 թ.

Մեծ իշխ. Գէօրգի Ալէքսանդրովիչ։

Միխայիլ Աղէքսանդրովիչ։

Կսենիա Աղէքսանդրովնա։

Օլգա Ալէքսանդրովնա։

Մեծ իշխանք Կոստանդին Նիկալայեվիչ։ Նիկոլայ Նիկոլայեվիչ։ Միխայիլ Նիկոլայեվիչ։

Կովկասի նահանգաց կառավարիչներ։

Կովկասի կառավարչապետ իշխ. Աղէքսանդր Միխայլովիչ Դոնդուկով Կորսակով.

1) Թիֆլիսի փոխ-նահանգապետ իշխ. Շէրվաշիձէ։

2) Քութայիսի նահանգապ. Ալէքս. Իգնատեվ. Գրոսման։

3) Երևանու նահանգ. Մէլս. Նակով. Շալիկով:
4) Գանձակու նահանգ. Ալէք. Դաւիդ. Նախաշիձէ:
5) Բաքուի նահանգապ. Բար. Իուստ. Կազիմիր. Հումբշ. ֆօն Գրօստալ:
6) Ղարսի զինուորական նահանգապ: Պետր. Իվան. Տօմիչ:
7) Դաղստանի զինուորակ. նահանգապ. Նիկ. Զուրաբ. Զավչավաձէ:
8) Ստավրօպօլու նահանգ. գեներալ Նիկ. Իգ. Նիկիֆօրակի:
9) Ղուբանի նահանգի զին. նահանգ. Գէորգ Իլիիչ Լօնով:
10) Թերեքի նահանգի զին. նահանգ. գեներ. Այէկս. Միխ. Սմէկալով:
11) Բաթումի փոխ-նահ. Նիկ. Երիստով:

Հայաստանեայց Առաքելական սբ. եկեղեցւոյ Հոգեւոր Կառավարութիւնը:

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒՆՔ.

1) Մակար Ա Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց: Ծնեալ է Տարօն 1806. Ընտրեալ Կաթողիկոս է սբ. Էջմիածին 1885-ին:

2) Մկրտիչ Կաթողիկ. Տանն Կիլիկիոյ: Ընտ. է մայիսի 1871 Թ.
3) Խաչատուր Կաթող. Աղթամարայ:

ՊԱՏՐԻԱՐԳՈՒՆՔ:

1) Երուսաղէմայ: Յարութիւն արքեպ. Վեհապետեանց:
2) Կ. Պօլսոյ: Խորէն արք. Աշգեան:

Անդամք Սինօդի.

Երեմիա եպիսկոպ. Գալստեանց (լուսարարապետ).
Սուքիաս եպիսկ. Պարզեան:
Ներսէս եպ. Խուդավերդեանց (ծախ.)
Սարգիս եպ. Տէր-Գասպարեանց:
Արիստակէս եպ. Դաւթեանց:
(պարապ)
(պարապ)

Պրօկուրօր Կանչելի:
Ատենադպ. Կ. ա. Ստ. Զաք. Մուշեղեան:
Թարգման. դ. ս. Յարութ. Տէրդատեան:
Ժամօրհն. Բառնաբաս վրդ. Գանձակեցի:
Նախագահ Տպարանական Ժողովոյ Սբ. Էջմիածնի Արիստակէս եպ. Դաւթեան:

Թեմերը։

I. Երևանու: Փոխանորդ Թեմ. առաջ. Սուքիաս եպ. Պարգևանց:

Տաթևու: յաջորդ Անանեայ վարդապ. Համազասպեան.

Հին-Նախիջևանու յաջորդ՝ —

Աղէքսանդրապօլու յաջորդ՝ —

Ղարսու յաջորդ՝ Յուսիկ վարդապ.

II. Ղարաբաղու: Թեմական առաջն. Կարապետ եպիսկ. Այվազեանց:

Նուխոյ յաջորդ՝ Վահան վ. Տէր-Գրիգորեանց:

III. Հաշտարխանու: Թեմակ. առաջն. Գէորգ եպ. Սուրէնեանց:

Ղզլարու յաջորդ՝ Գրիգոր վ. Փառնակերեան:

IV. Շամախու: Թեմական առաջնորդ Մեսրոպ եպ. Սմբատեանց:

V. Բեսարաբիոյ Թեմ. առ. —

Պետերբուրգի Հ. Կ. Նախանդ.

Մոսկուայի՝ — —

Գրիգորիօպօլու՝ — —

Նոր-Նախիջևանու՝ — —

VI. Վրաստանու և Իմերէթի: Թեմական առաջնորդ Մամբրէ եպիսկոպոս Սանասարեանց:

Ախալցխայի յաջորդ Նսայի վարդ.

Գանձակու յաջ. Գրիգորիս եպիսկոպ. Աղուանեանց:

Գօրու յաջ. Գէորգ վ. Մարտիրոսեանց:

Պարսկաստանի և Հնդկաստանի։

I. Ատրպատականի Թեմ առաջնորդ Ստեփաննոս եպ. Մխիթարեանց:

II. Իսպահանի (Նոր-Ջուղայի) և Հնդկաստանի Թեմ. առաջ. —

Առաջնորդական փոխ. Նոր-Ջուղայի Խաչատուր վարդ. Կարապետեանց:

Կալկաթ. ատ. Մին. ա. ք. Բարսեղեան:

Մադրաս. Եղիշէ ք. Մկրտումեան:

Լոնդոնի: — (պարապ)

Մանչեստրի: Սուքիաս վ. Պարոնեան:

Սինգապուր Սեղբեստ. ք. Յովհաննիսեան

Բատաւիա Դեոնեսիոս ք. Տ.-Եղիազարեան

100 ՌՈՒԲԼՈՒ ՏՈԿՈՍՆԵՐԸ

Ամիս	4% Ռ. Կ.	5% Ռ. Կ.	6% Ռ. Կ.	7% Ռ. Կ.	8% Ռ. Կ.	9% Ռ. Կ.	10% Ռ. Կ.
1	—33%	—41%	—50	—58 1/3	—66%	—75	—83%
2	—66%	—83%	1.—	1.16%	1.33%	1.50	1.66%
3	1.—	1.25	1.50	1.75	2—	2.25	2.50
4	1.33 1/3	1.66%	2.—	2.33%	2.66%	3—	3.33 1/3
5	1.66%	2.8%	2.50	2.91%	3.33 1/3	3.75	4.16%
6	2.—	2.50	3.—	3.50	4—	4.50	5—
7	2.33%	2.91%	3.50	4.88%	4.66%	5.25	5.83%
8	2.66%	3.33%	4—	4.66%	5.33%	6—	6.66%
9	3—	3.75	4.50	5.25	6—	6.75	7.50
10	3.33%	4.16%	5—	5.83%	6.66%	7.50	8.33%
11	3.66%	4.58%	5.50	6.41%	7.33 1/3	8.25	9.16%
12	4—	5—	6—	7—	8—	9—	10.—

ԵՐԱԶԱՀԱՆ

Հարուստ և գեղեցիկ, զոր ասացեալ է Դանիելի Մարգարէի

Վասն պէսպէս փէտոնաց

Աստուած տեսանելն յերազի յաւ է տեսնողին, և յամէն չարէ ազատի. Թէ աղքատ է, հարստանայ. Թէ հիւանդ է, ողջանայ: Աստուած ի տան քում տեսանել նորոգութիւն է:

Աստղ—Լաւ է: Աստղ յիւր տանն—Իւր տան բարիքն աւելանայ. Թէ օտարական լինի՝ խաղաղութեամբ ի տուն երթայ: Աստեղք—ի ձանապարհ երթայ և շահի: Աստեղք յերկնից անկեալ—մեծամեծաց մահ է և կորուստ: Ասպար առնուլ—պատիւ է: Աբեղայ—փառք և պատիւ է, կամ կալի: Աքաղաղն է պատարագ—Բարի է, և կաւոյ նշան է: Ագռաւք—Թշնամիք արձակին ի վերայ քո: Աթոռ—Մեծութիւն և բարձ-

րութիւն է։ Աթոռ նստելն բարձրութիւն է։ Ա լ և ո ր զէնքն տեսանել—հարստութիւն է։ Ա լ ի ւ ր ն շահ է և ոյժ։ Ա լ ի ւ ր ամանովն բարակ է։ Ա կ ա ն ջ ն—աղջիկ է, կնիկ և աւետիս։ Ա ղ ա ւ ն ի ն շնորհք է։ Ա ղ ո ւ է ս ն—ահ է և երկիւղ։ Աղուէսն թէ որսաս, զթշնամիդ յաղթես։ Աղուէսն թէ ի մարդոյն փախչի. իւր պարտականն յիրմէ փախչի։ Աղուէսի հետ թէ կռիւ անէ, իւր կարեւորին կռիւ անէ։ Ա ղ ջ ի կ իւր ծոցն, խնդութիւն է։ Աղջիկ փոքր, շատ շահ է։ Ա ղ բ ի ւ ր ն, երագ շահ նշանակէ։ Աղբիւրն լուացուել—շահ է։ Աղբերէ ջուր առնուլ վատ է։ Աղբերէ ջուր խմելն շնորհք է։ Ա ղ ն և Ա ն ա ն ո ւ խ ն, անոյշ խօսք է և բարի, Աղն—կսկիծ է։ Աղ սպիտակ, դրամ է և շահ։ Աղ սև տեսանել՝ վատ խօսք է և տրտմութիւն։ Աղ կորած—Կռիւ խափանել։ Աղէ Ջ ո ւ կ ն կսկիծ է

և հոգս։ Ա ղ ե ղ ն շատ զրոյց է և ծօշք։ Աղեղնաւորն զէնքն տեսանել, թշնամի և յեղու է։ Ա ղ ի ւ ս հանելն տան շէնութիւն է և լաւ։ Ա ղ ք ա տ ի ն իրք շընորհելն շահ է և բարի։ Ա ղ ե կ հալաւն ուրախութիւն է և շնորհք։ Ա մ ա ն ա թ առնելն և պահելն բլորդութիւն է։ Ա մ բ ա ս տ ա ն ե լ զոք վնաս է խիստ։ Ա ր մ ա ւ ն շատ բարի է և անոյշ խօսք։ Ա յ ծ ն և Ք օ շ ն՝ Ճանապարհ ցուցանէ։ Ա յ ր ե ց ե ա լ հանդերձն—վնաս մահուէ և երկիւղ։ Այրեալ և աւերդալ տեսանել զտունն իւր՝ վնաս։ Ա ն ձ ր և ն ժամանակ բարի է։ Ա ն դ ա ս տ ա ն ն վաստակ է։ Անոյշ ուտելիքն՝ լաւ է։ Անուշահոտ իրքն լաւ է։ Անկանիլ ի դ ե տ ն, թօթափի ընչիցն և աղքատանայ։ Ա չ ք ն գանձի շատութիւն է։ Աչք բազում հարստութիւն է։ Աչս մեծ ունել—կենաց յաւելումն է։ Աչս հանել՝ կինն կամ որդին մեռանի՝ Ա պ ա ր ա ն ջ ա ն ն։

նեղութիւն է և հոգ։ Ապրէշումն լաւ է և շահ։ Աստղն թագաւոր է կամ աւագ իշխան և մեծ մարդ։ Աստղք երկուք ընդ միմեանս կռուին—երկու թագաւոր կամ երկու մեծ մարդիկ կռուին։ Աստղին վերայ նստած լինիս՝ դու ի պարոնութիւն վարիս։ Աստղն ի դէմդ ելանէ՝ ահ հասանի քեզ ի մեծ մարդոյ։ Ասուն ի տան քում—գանձ և շահ է։ Ատամունքն ամենն ընկնի—շատ գանձ գտանէ։ Ատամն առաջին ընկնի—սգոյ հանդիպի կամ ի ճանապարհ երթայ։ Ատամունս առաջինս հանել որդոց մահ է։ Ատամունս ներքինըս հանել,—տրտմութիւն է, և թէ վերինըս հանել—ազգական ոք մեռանի։ Ատամունքն սևացեալ—հիւանդութիւն է։ Արեգակն—թագաւոր է։ Արեգակն յիւր ձեռքն տեսանել՝ պարոնութիւն է տեսնողին։ Արեգակն խաւար—այն տե-

սած պարոնին չար գայ։ Արեգակն յերկնից անկեալ—թագաւորաց մահ է։ Արեգակն ի կողմանէ՝ նեղութիւն է։ Արեգակն ի ներքոյ ամպոյ—երկրէ նեղութիւն է, կամ պայծառութիւն։ Արծաթն—նեղութիւն է։ Արմաւենին զաւակ է և ուրախութիւն։ Արիւն հեղոյն՝ փոս մեծ է։ Արիւն կամ արիւն առնուլն՝ շնորհք է։ Արծիւն աւագ է և մեծ պարոն։ Արծւոյն վերայ նստիս՝ պարոնութեան տիրանաս։ Արծւոյն հետ կռուիս կամ զարնես—հետ մեծ մարդկանց նախանձիս և կռուիս։ Արծիւն զքեզ զարնէ—ի պարոնէ գէն հասանի քեզ։ Արջն՝ անիրաւ և անգէտ մարդոյ խօսք է, և ամէն գէշ գազան՝ թշնամի է։ Աւետարան—հալալ մուրատ է։ Աւազան—հալալ ռոճիկ է և շահ։ Աւագերէց մեռած՝ կենդանացեալ—մեծ զրոյց՝ կենդանանայ։

Ա ւ ա զ ակ—զգուշացիր ի կռուոյ։ Ա-ւ ա գ զինքն տեսանել—բարի է և խիստ լաւ։ Աւագ տեսանես—թշնամի արձակի յերկիրն։ Ա ւ ր ե գ ն, որ է սուլուլ՝ շատ գանձ է։

Բ

Բառնալ և ընկենուլ զինքն յումեքէ—վնաս մահու է։ Բ ա ր ձ ր տ ե ղ ա ց ընկնիլն չէ բարի, վնաս է։ Բարձր տեղաց վերայ քայլես—մեծութիւն գտանես։ Բ ա ր բ ա ռ ո տ ի և այլ ս ա ղ ե ր ո ւ անոյշ խօսք է։ Բ ա ր և տ ա լ կռիւ է։ Բ ա ղ ա ն ի ք հոգս է։ Բաղանիք երթաս—ի պատրանք անկանիս։ Բաղանիքէց դուրս գաս—ի հոգոց ազատիս։ Բաղանիք լուացուիլն—չարչարանօք ռոճիկ է և մեծ նեղութիւն։ Բ ա գ ն մեծ փարդ է։ Բ ա կ շինելն կամ հիմն արկանելն բարութիւն է։ Բ ա հ ն լեզու է։ Բ ա մ բ ա կ ն արդարութիւն է։ Բ ա ն ջ ա ր ն

շահ է։ Բ և ե ռ ժողովելն լեզուք է։ Բ ե ր դ ն—ի վերայ թշնամեաց յաղթանաս։ Բերդ մտանելն ամրութիւն է և պարիսպ։ Բերդ աւերելն—ի նեղութենէ ազատիս։ Բ ե ր ա ն ո յ լուանալն—Իւր ռոճիկն պակասի։ Բ ի ր տեսանես կամ առնուս եղբայր է կամ որդի։ Բիր կոտրելն—Եղբայր մեռանի կամ ազգական։ Բ լ ո ւ ր տեսանելն երկրի շինութիւն է և խաղաղութիւն։ Բ ո ւ նեղութիւն է։ Բ ո ւ ր վ ա ռ առնուլն կամ շարժելն չէ աղէկ, կռիւ է։ Բ ո ւ ր դ սպիտակ տեսանես կամ առնուս—Մեծ առողջութիւն է և շահ։ Բուրդ սև սուգ է և լաց։ Բ ո բ ի կ զինքն տեսանել—Չէն գայ իւրեան։ Բորոտ զինքն տեսանել—գանձ շատանայ, մեծութիւն և շահ է։ Բ ո ղ կ ուտելն առողջութիւն է և շահ։ Բրինձ—շահ է և բարի։ Բ ր ե լ կամ գործել մեծ բարութիւն է և շահ։

Գ.

Գառինս տեսանել մեծ շահ է: Գառինս զենելն չէ բարի: Գառինս լուանալ զէն է և տրտմութիւն: Գաղան — Կախէ է և երկիւղ առանց վնասու: Գաղանի խաղալն թշնամւոյն հաշտութիւն է: Գաղանի փախչելն խաղաղութիւն է: Գանձ տեսանել կամ առնուլ շահ է: Գարի բուզակ է: Գայլն թէ սպանես, զթշնամիդ յաղթես: Գաւազան — ամրանաս ընդդէմ թշնամւոյն: Գաւազանն ի յափէն լաւ է, որդի կամ մեծ շահ: Գաւաթ բռնել զաւակ խնդման է: Գետ անցանելն հեծել է: Գետ յստակ հայելն առատութիւն է: Գետ պղտոր վնութիւն է: Գետ լուացուելն նեղութիւն է: Գետին ի վայր. երթալն թշնամին յաղթէ զէնքն: Գերի տանելն նեղութիւն է: Գերի զէնքն տեսանել մեծութիւն է և շահ: Գե-

րանն որ կտրել, տանուտէր մեռանի և վնաս է: Գերեզման բանալն վրնաս է: Գեղեցիկ պատկեր նկարած փառք է: Գէշ հոտ առնուլն գէշ խօսք է: Գինի անապակ տեսանել կամ խմել կամ գնելն ուժ է և շահ: Գինձ անոյշ խօսք է: Գինձ ուտել կամ ժողովելն կռիւ է: Գինտ հագնելն շահ է մեծ: Գինտ հանելն յականջէն վնաս մահու է: Գիշերի ի ճանապարհ երթալն նեղութիւն է: Գիսաւոր աստղ մեծութիւն է և պատիւ: Գիրք կարդալն ժողովք ցուցանէ. իսկ մարմնոյն նեղութիւն է և ցաւ: Գիր գրելն բարի և հալալ մուրատ է: Գլխատեալ զէնքն տեսանել վնաս մահու է: Գլուխ կտրած ի ձեռքն առնուլ շատ գանձ գտանէ: Գլուխն դեղ քսելն անոյշ խօսք է: Գլուխ ածիլես, յամէն նեղութենէ ազատիս: Գլուխ այլոց ածիլելն ի ցաւոյ դժուար զերծանի: Գլուխ լուանալ կամ

գլխաւոր՝ զէն ցուցանէ։ Գլուխ սպիտակըն յանկարծ շահ է։ Գիտոր ցնորք և աղքատութիւն է։ Գնտէ խաղալն պարոնին լաւ է. փոքր մարդոյ գէշ է։ Գոմէշ շահ է և ուրախութիւն։ Գոմէշ ի գետն բարի զրոյց գայ երեւան։ Գոմ շինելն շահ է և ուրախութիւն։ Գոյնզգոյն հալաւն խնդութիւն է։ Գորտան ձայն լսելն խնդութեան զրոյց գայ։ Գորտն թէ սպանանես, հետ հաւատացեալ մարդոյ հաշտութիւն առնես։ Գտակ հագնելն հարկք է։ Գրաւական հանել ի տանէն վնաս մահու է։ Գրող տեսանել—մահն մօտեցել է։ Գրիչն և կաղամարն երկցուն խելք է կամ ճանապարհ։ Գրչէամանն կինէ։

Դ.

Դահեկան յումեքէ ի յինքն առնուլ և տեսանել շահ է. կամ կին առնու և որդայք վաստակի։ Դամոնն հիւանդու-

թիւն է։ Դանակ տեսանել կամ գնել չէ լաւ. վատ լեզուն խախանել։ Դաշտ աչու բան առնես։ Դաշտէն ի դուրս գաս, ի նեղութենէ ազատիս։ Դատաւորն Աստուած է և պարոնութիւն աւելանայ։ Դատաստանն մեղաց քննութիւն է։ Դարպաս շինելն կամ տեսանելն հարուստ կին է։ Դարպաս լայնացնել պարոնութիւն է։ Դարպաս փակելն մեծ մարդ անկանի։ Դարբին մեծ մարդ է։ Դարբնութիւնն թէ ինքն առնու, լաւ տանուտէր լինի։ Դարբնի հարուածն, զինչ որ լինի, ամէնն բարի է։ Դեղինն ամենեւին վատ է և հիւանդութիւն։ Դև նեղութիւն և մեղաց նշան է։ Դգում ցանելն ջերմ է, և ուտելն հիւանդութիւն։ Դի զրոյց բարւոյ է։ Դիպակ տեսանել կամ ագանել մեծ պատիւ է։ Դմակ տ. կամ ուտելն հիւանդութիւն է։ Դուռն պա-

տես է և հետ մեծ մարդոյ ծանօթանայ։ Դուռ բանալն իւր բաղձան բացուի և իւր կամքն կատարել։ Դուռ ձգելն մեծ մարդանկանել, և կործանումն է։ Դուռ կոտրելն մահու նշան է։ Դուռն եղանելն չէ՛ բարի։ Դուռ պատել է։ Դրամ տ. կամ ժողովել աղահութիւն է։ Դրանոցէն բարև տալն կռիւ։

Ե

Եզն—աջն գնալ։ Եզն նստան մեծ աւետիս գալ կամ զուգակից սիրելի։ Եզէն միս ուտելն աղէկ է. ոմանք ասեն թէ նեղութիւն է։ Եզանց կռուելն թշնամի է։ Եզն մորթել վնաս մահու է։ Եկեղեցի տ. կամ շինելն փառք է։ Եղ ուտելն բարի է։ Եղնիկն ի տան տ. սիրելի գալ իւրն։ Եղջերուն երկել նեղութիւն է։ Երգեհոնն ուրախութիւն է։ Երկիրն խնդութիւն է։ Երկանք տ. կամ աղալն անհանգստութիւն

է։ Երկաթ տ. կամ գնել ուրախութիւն է և յոյժ վատ։ Երակ առնուլն սըրբութիւն է։ Երակ կտրելն վնաս մահու է։ Երես լուանալ զէն է։ Երես կարմիր՝ բանն աղէկ լինի։ Երես դեղինմեղք է։ Երես աղէկ մեծ փառք է։

Զ

Զանգակի ձայն լսել, խնդումն է և ուրախութիւն։ Զաֆրանն հիւանդութիւն է։ Զաֆրանով կերակուրն լաւ է։ Զենելն մեծ նեղութիւն է։ Զինաւոր—Տրտմութիւն է։ Զմրուխթըն լաւ է։ Զնդանն մեծ հոգս է և սուգ։ Զուռնան կամ զձայնն լսել, անձրև է կամ կռիւ։ Զրոյց տալն նեղութիւն, չարութիւն է։ Զրահն ապանութիւն է։ Զրահ հագնիլն զէն է։

Է

Էրէց մեռած—մեծ զրոյց խափանի։ Էրէց ի մեռելոց յառնել—Հին խօսք է

զրոյց դայ։ Եշ բաղում նեղութիւն է։ Էշ ձերմակ կամ բարձեալ և հեծեալ —բարի է և պատիւ։

Ը

Ընդ իշխանն խօսիլ—բարի է և յանկարծ շնորհք։ Ընդ այլ ուժեմն մարդոյ խօսիլն շահ է և փառք։ Ընդ այլ կնոջ խօսիլ տրտմութիւն է։ Ընդ կուսի հաց ուտելն բարի է։ Ընդ խաղաղ գետ անցանելն չէ աղէկ։ Ըղուն կին կորել մընաս է։ Ըղունկ ունենալ աղքատութիւն է։ Ընկոյզ ժողովելն չէ՛ աղէկ։ Ըրախի խմելն ուրախութիւն է։

Թ

Թագաւոր ողջունելն փառք է։ Թախտն մեծութիւն է։ Թախտ կանաչ —ցաւ է։ Թամքարարն երաւարար է։ Թանաք եփելն լաւ է։ Թանաքի վերուստ վոթես—գէշ խօսք է։ Թարախով զէնքն տեսանել շահ է և հարստու-

թիւն։ Թաքստի զէնքն տ. բարի է։ Թևաւոր զէնքն տ. հոգւոց դէպի։ Թթու մածուն ուտելն հառամ ռոճիկ է։ Թթի ծառն հարուստ մարդ է։ Թիւր զինչևիցէ՝ նեղութիւն է։ Թզի ծառն լիրբ մարդ է։ Թուզ դալար տ. կամ ուտելն վնաս է։ Թուզ չոր ուտելն շահ է։ Թուխ զէնքն տ. մեծութիւն է անձին։ Թռչելն—Յայլ տեղ երթայ։ Թէ յիւր կտուրէն յայլ կտուր թռչի, նա այլ կին առնու։ Թէ թռչի որ բարձրանայ, ի լաւութիւն հասանի։ Թէ թռչունն յանձն քո մերձենայ, մարդ երանէ զքեզ։ Թռչուն արձակելն մեծ բարութիւն է։ Թռչուն փախչելն մեծ վնաս է։ Թռչնոց կռուելն վնաս է։ Թռչունն թէ խաղայ ընդ քեզ, քո թշնամիքն սիրեն զքեզ։

Ժ

Ժամտուն զարդարած տ.—Արքայութեան արժանի լինել։ Ժամ երթալն կեանքն բարի լինի։ Ժամատուն

աղօթելն լաւ բան առնել է։ Ժամահար դպրութեան հասանես կամ նեղութիւն է։ Ժուռգալն ո՛չ է լաւ։ Ժամացոյց —օգուտ է։

Ի

Ի մանկութեան զինքն ալեւոր տեսանել կենաց յաւելումն է։ Ի յալեւորութեան զինքն մանուկ տեսանել նոյն է։ Ի ծովակէ նստիլ զուարթութիւն է անձին։ Ի նաւ նստիլն պատիւ է։ Ի բարձր տեղւոջ նստիլ-պատիւ առնու յաւագաց։ Ի յանապատի նստիլ նեղութիւն է։ Ի կին նստիլ բարի է և լաւ։ Ի ձի ձերմակ նստիլ կամ ի սև պատիւ է և բարի։ Ի ձի վազան նստիլն խիստ աղէկ է։ Ի ձի գնացող նստիլ շահ է։ Ի սև ջորի և ձի նստիլն ի մեծամեծաց շահ հասանէ։ Ի գայլ նստիլ նեղութիւն է։ Ի կառ նստիլ մեծ պատիւ է։ Ի լաց նստիլն շատ նեղութիւն է։ Ի բարձր

տեղւոջէ անկանել—Ի փառաց անկանի։ Ի լուծս դնել զինքն—զրոյց է։ Ի սերմանիս հեռու արկանել կամ վարել բարի է։ Ի ջրհոր կամ ի գետն անկանել—Ի նեղութիւն անկանի։ Ի ջրհորէ, ի գետէ կամ ի ծովէ ելանելն պատիւ է և ազատութիւն. չելանելն վնաս է մեծ։ Ի րեցուխաչ առնելն ուրախութիւն է։ Ի գերեզմանս զինքն տեսանել—դատաստանաց հանդիպէ և բանտէ։ Ի մեռելոց պագ առնուլն զէն է և վնաս։ Ի թաղման զինքն տեսանել՝ յայլ երկիր վարէ և մեծութեան հանդիպէ։ Ի վայրէ գազանէ հալածիլ՝ թշնամի յաղթէ քեզ։

Լ

Լոյսն աշխարհի խաղաղութիւն է։ Լոյս շէջեալ տրտմութիւն է առաջնորդաց։ Լուսինն և արեգակն յայգէն—վնաս է ազգին։ Լուսնի ասողն խիստ

շահ է։ Լուսինն կարմիր վնաս է։ Լուսինն խաւար—թագաւորի մահ է։ Լուսինք երկու՝ թագաւորք յաղթեն ի վերայ միմեանց։ Լուն ռոճիկ է։ Լուծ գնելն վատ է։ Լուծ քեղանց բարի է։ Լեառն բարձր—տրտմութենէ ազատիլ։ Լեհեսն հարուստ կնիկ է։ Լիմոնն անոյշ խօսք է։

Խ

Խաչակնքել զինքն—մեծ պատուոյ նշանէ։ Խաչն չարչարանք է։ Խաւարն նեղութիւն է։ Խաւեարն հիւանդութիւն է։ Խաղողն անձրև է և ցնորք։ Խաղող սպիտակ խնդումն է։ Խաղող սև լաց է։ Խաղող ժողոված գանձ է։ Խայտ հանդերձ աւագ մեռանի։ Խարփեզակ—աղէկ է, բայց ուտելն հիւանդութիւն է։ Խեցեղէն աման ունելն ուրախութիւն է։ Խմոր ուտելն շահ է։ Խնդալն չէ՛ աղէկ։ Խնձորն

տղայ է, և ուտելն շահ։ Խնձոր առնուլըն աւետիս է։ Խնձորի ծառն մեծ մարդ է։ Խուլն և համրն շահ է։ Խունկ ծխելն ինչք և ապրանք է և անոյշ խօսք։ Խորոված միս ուտելն շահ է։ Խոզ մեծ մահ է կամ այլազգի։ Խոզի միս ուտելն ազգականաց մահ է։ Խոտն լաւ մարդ է։ Խոտ ժողովելն պատիւ է և փառք։

Ծ

Ծաղկեալ անդաստան շահ է և ուրախութիւն։ Ծաղիկն անհոգութիւն է։ Ծաղիկ քաղելն—կին առնու։ Ծաղկիլն բարի է։ Ծաղկած ծառն նոյն է։ Ծառ տնկելն բարի է։ Ծառ պտղով բարի է։ Ծառ կտրել կամ այրել վնաս է։ Ծառն թէ ծուխ լինի, չէ՛ լաւ։ Ծառին տերևն թափի—ափինձնեղութիւն է։ Ծառ անկանիլ մարդոյ մահ է։ Ծառ մեծ խլել—յաւագաց ոմն անկանի։ Ծառի վերայ նստիլն

ժխաւք է։ Ծառի վերայ գնալն նոյն է։ Ծառ կանաչ զանձ է։ Ծառ չոր տըրտ-մութիւն է, վատ մարդ և չարակամ է քեզ։ Ծառ զուգելն կին է։ Ծամկտրե-լըն բաժանումն է։ Ծառայն աւետիք է և խնդութիւն։ Ծարաւելն չէ բարի։ Ծանր շալակելն մեծ մեղք է։ Ծիծա-ղիլն տրտմութիւն է։ Ծիծն տղայ է կամ մեծութիւն։ Ծնանիլ կնոջն մեծ շահ գայ։ Ծունր ածելն առ Աստուած յոյս է։ Ծով պղտոր նեղութիւն է։ Ծով ցամաք լիութիւն է աշխարհի։ Ծովն լո-ացուիլն շահ է։ Ծովն ի ներս երթաս— ի վերայ թշնամեաց երաւանաս։ Ծովն զմարդն ի ներքս քաշէ —տեսնողն զօղի ձեռօք սպանուի։

Կ

Կարմունջ շինելն յոյժ լաւ է։ Կայծակն խռովութիւն է։ Կարկուտըն երկրի նեղութիւն է։ Կարա-

սըն նեղութիւն է։ Կաղամբըլ տակ հանելն վնաս է։ Կենդանի զինքն ի գե-րեզմանի տեսանելն մեծ զրոյց է։ Կին առնուլն վնաս մահու է։ Կին հերար-ձակ նոյն է։ Կին գեղեցիկ և զարդարած երկիր է կամ քաղաք։ Կնոջ հեր կտրելն յոյժ վնաս է։ Կոյս զինքն տեսանելն խիստ շահ է։ Կուժն որդի է։ Կուժ ջրով բարի է ամենեւին։ Կորեկ տ. կամ ուտել լիութիւն է։ Կրակ անկանիլն մահ է և սով։ Կտաւ հանել չէ բարի։ Կօշիկ տ. կամ ագանել ճանապարհ է։

Հ

Հաց-բարի է և լաւ։ Հաւ սիրամարգ մեծ իշխան է։ Հաւ ի ձեռի վերայ՝ յանկարծ շնորհք է։ Հաւի խօսիլն մարդ ի կենաց անկանի։ Հաղորդ առ-նուլն ծեծ է մարդոյն։ Հասկ քաղելն ուրախութիւն է։ Հարսանիքն տըրտ-մութիւն է։ Հայրապետն մեծ զրոյց

է։ Հայրն մնացած կենդանացեալ մեծ շահ է։ Հալաւն այրած շահի ի կընոջէ։ Հանդերձն հեծել է և թշնամի։ Հանդերձ կորուսանելն վնաս է։ Հանդերձ գոյնզգոյն ունել նոյնէ։ Հեռաւոր զինքն տեսանել կամ գայլ ուք շատ շահ է և բարի։ Հիմն արկանել հաստատութիւն է։ Հիւանդն նեղութիւն է։ Հող բառնալ նոյն է։ Հում միս ուտելն մեծ ցաւոյց է։ Հոր փորելն յոյժ նեղութիւն է։

Ջ

Ջեռն լուանալ բարի է։ Ջեռն ձըրագ ողջի լինի։ Ջէթ եփելն մուրատ է և լաւ։ Ջուր տ. կամ ժողովել կռիւ է։ Ջոր տ. կամ անցանելն—ի նեղութենէ ազատի։ Ջուկն ի ջրէն հանել—ամպ լինի կամ ձիւն և կամ ջերմ։ Ջուկընկ ի կրակին եփել նեղութիւն է։ Ջուկըն չար լեզու է։

Ղ

Ղան կամ սուլթան անշահ աղէկ է։ Ղամպար վառելն բարի է։

Ճ

Ճանապարհ երթալն և հետ դառնալն բարի է։ Ճոպան կամ ճուան երկայն ճանապարհ է։ Ճառ գրոց ու և լսել—հոգւս է։ Ճնճղուկ տ. կամ ունել բարի է։ Ճրագ վառել—ծածուկ գործ յայտնին։ Ճրագ անցեալ—կործանումն է տան։

Մ

Մատանի—իշխանութիւն է։ Մատանի կոտրած վնաս է։ Մատանի կորուսանել—կին կամ որդի լին մեռանի։ Մատանի երկու ունելն—երկու կին առնու։ Մատանի արծաթի—ի նեղութենէ ազատի։ Մատակ յուղտ նստիլն հիւանդութիւն է։ Մարգարէ տ. մեծութեան

նշան է։ Մարդոյ լեարդ ուտել զանձ գտանէ։ Մարդոյ ոսկր ուտել—Ի բանտ մտանէ։ Մեծահասակ զինքն տ. —Փառք է։ Մեծ փակեղ ուտելն արկեալ մեծ շնորհ է։ Մեռած զինքն տ. շատ ապրի։ Մեռեալն թէ խօսի, զգո՛յշ լեր, մի՛ հաւատար։ Մեռել թաղելն շփոթումն է։ Մեռել ի գերեզմանի—խափանի չարն։ Մեռել բաղում—արձակին թըշնամիք։ Մեղր ուտելն մեղք է և սրտնեղանք։ Միս տ. կամ ուտել հիւանդութիւն է։ Միրգ ուտելն նոյն է։ Մոմ վառած ուրախութիւն է և որդի։ Մորեխն հոգս է և աշխարհի նեղութիւն։ Մութն և Մուկն վնաս է և չար։ Մորուք զինքն տ.—շընորհք է։

Յ

Յաթոռ նստիլն բարձրութիւն է։ Յաւազան ձեան արկանելն—Ի մեծ

մարդոյ իրք առնուս։ Յաղբեր է ջուր խմելն բարի է։ Յամպոց ձայթմունս լսելն չէ բարի։ Յարջէ հալածել—Ի կռուոյ ազատիս կամ յաւագէ պատրաստ կաց։ Յեկեղեցի երթալ—Ի ծանրութենէ ազատիս։ Յերկինս ելանել մեծ պատիւ է։ Յերազի երազ պատմելն յայտ լաւ է։ Յորս երթալն բարի է։

Ն

Նախիր որ է գիւղին գնայ—աւագ է։ Նապաստակ ունենալ—Իւր նման որդայ լինի։ Նաւորդ լինելն—Զրոյց ելանէ։ Նաւ ոսկւոյ կամ արծաթի—Բարի է։ Նաւ նստիլ—Շատ ժամանակ ապրի։ Նաւ երամով—Ի հեռաստանէ շահ գայ։ Նաւ զանձով—Նեղութիւն է։ Նաւ այրելն երկրի խռովութիւն է։ Նաւ կոտրած մահու նշան է։ Նորիրք տեսանել—Յօտարութիւն երթայ։ Նուռն յօտարաց շահ է։

Շ

Շ ա տ ի կ ապիտակ տ. կամ ագահն է արդարութիւն է. սէն տրտմութիւն է. աղտոտ մեղք է։ Շ է ն ք շինելն բարութիւն է և քակելն վնաս։ Շ ե ր պ է թ խմելն խելաց յաւելումն է։ Շ ի շ իւղով ռածխիկ է և շահ։ Շ ո ղ ն փառք է։ Շուն.ք ընդ երեար կռուին—չէ աղէկ։ Շ ո ւ ն ն հաչէ կամ խածանէ—Վեղու է և ի չար մարդէ պատճառ կայ։

Ո

Ո ս կ ի խ ն ձ ո ր—Պատիւ է։ Ոսկին կամ արծաթն շահ է։ Ո չ խ ա ր—Ձմեռն է և ցուրտ։ Ոչխար սև սուգ է և տրտմութիւն։ Ոչխար ի ճանապարհի հարստութիւն է։ Ո ւ ղ տ—Պարոն է։ Ուղտ.ք երկու կռուին—Իշխան.ք կռուին։

Չ

Չ ա մ ի չ ն յոյժ վնաս է։ Չ ա մ ա ն ն կը-

ռիւ է և աղաղակ։ Չ ա ն կ ն տրտմութիւն է։ Չ ի ր ն սակաւ—Շահ է։ Չ ո ւ խ ա յ կանանչ հարստութիւն է։ Չուխայ սև տրտմութիւն է։

Պ

Պ ա տ ա ր ա գ—Կռիւ է։ Պ ա ր տ է զ ըառէ է։ Պարտէզ գործելն բարի է։ Պ ղ պ ե ղ ը ն կսկիծ է։ Պղպեղ ուտես—Թշնամեաց պատճառ կայ։ Պ ս ա կ ո ւ ի լ ն յոյժ լաւ է, ոմանք ասեն թէ կռիւ է։ Պ ս ա կ արծաթի հիւանդութիւն է։ Պսակ ի փշոյ մեծ շահ է։ Պսակ քարեղէն մեծութիւն է։

Ջ

Ջ ա ղ ա ց շինելն մեծութիւն է, և աւերելն շինութիւն։ Ջաղացի աղուն հիւանդութիւն է։ Ջայլամ—Ի նեղութենէ ազատի։ Ջ ո ւ ր սուրբ ըմպելն խիստ լաւ է։ Ջուր ի տան քում—Չէ աղէկ։ Ջուր պղտոր տ. կամ ըմպել—Տրտմու-

թիւն է։ Ջուր ի գնացման—Բարի է։ Ջուր ի գետէ՝ առնուլն վնաս է. իսկ յաղբերէ առնուլն բարի է։

Ռ

Ռեհան ծաղիկն բարի է։ Ռումբ կանգնած—մեծութիւն է և պատիւ։ Ռումբ ի ձեռին ունիլ ճանապարհ է և երկիր: Ռուս մեծ հակառակութիւն է։

Ս

Սագ մեծ մարդ է։ Սալորն առողջութիւն է։ Սամիթ գալար շատ լաւ է։ Սամիթ չոր չէ՛ լաւ։ Սանդուղ կանգնած մեծութիւն է։ Սանդր ածելն զէն է։ Սարօք ջորի կամ ձի—Մեծութեան հասանես։ Սենեակ քակելն—Ի կնոջէ բաժանիս։ Սիսեռն բարի է։ Սիւնն նեղութիւն և կախ է։ Սխտորն, Սոխն և Սապոնն կսկիծ են։ Սոխ և սագ ուտելն հի-

ւանդութիւն է։ Սուգն ուրախութիւն է։

Վ

Վախեցող կամ վառեալ զէնքն տեսանել—Հարստութիւն է։ Վանք և աբեգայ—Նեղութեան ամբոխ է։ Վառած զոք տ. վնաս է։ Վարդ—Կին առնու։ Վարդ քաղելն բարի է։ Վիշապն—աւագ է. կամ նեղութիւն:

Տ

Տաճար զարդարած բարի է։ Տաճար այրելն խռովութիւն է թշնամեաց։ Տաճիկն—արձակումն է թշնամեաց։ Տախտ գիպակով բարի է։ Տանձ ուտելն հիւանդութիւն է։ Տառեխն ճանապարհ է։ Տիկն և տիկինն տրտմութիւն է։ Տղայ ի գիրկն առնուլ ցաւ է և հիւանդութիւն։ Տուն շինելն յոյժ բարի է։ Տունն աւերել չէ բարի։ Տուն իւր կամ զայլոցն աւերած տեսանելն չէ՛ լաւ. անիրաւութիւն է։

Յ

Յեխն վնաս է և տրտմութիւն։ Յեցն լեզու է։ Յեցն չար լեզու է։ Յից հաներն նեղութիւն է կամ լաւ է։ Յորեանն ցնորք է։ Յուղ բռներն աղէկ է։

Փ

Փայտ—յոյժ բարի է։ Փոխինձ ուտելն զէն է։ Փող հարկաներն մեծութիւն է, և բախտի տիրանայ։ Փուշ հատաներն թշնամեաց կորուստ է։ Փոքըր մարդ—շնորհք է։

Ք

Քաղաք մտանել բարի է։ Քաղցր իրք ուտելն չէ լաւ։ Քար ձգելն վնաս է։ Քարինս ժողովելն լեզու է։ Քարի հիմն ձգել—Թշնամի է։ Քարի վերայ նստիլն մտածմունք է։ Քացախ խմելն—Խափանի չարն։ Քղամիդ հագնիլն խնդութիւն է։

Օ

Օձն թէ հետ իւր խօսի,—Այնպիսի բան առնէ, որ աշխարհ ամենայն զարմանայ։ Օձն թէ սպանանէ—Զիւր թըշնամին յաղթէ։ Օձն թէ ի մահճի տեսնու—Կին առնու։ Օձն թէ խայթէ—ի թշամեաց զէն դայ։ Օձն թէ յիւր վերայ արձակի—Ի թշնամեաց ահ դայ։ Օձն թէ ի փորն մտնու—Ի թշնամեաց չար խօսք լսէ։ Օձն թէ ի վերայ անկողնոյն սպանանէ—Իւր կինն մեռանի։ Օձն թէ տեսնու և չվախէ—Ի թշնամեաց անհոգանայ։ Օձն թէ յիւր տան մէջն տեսնու—Իւր կինն հետ իւր թըշնամանայ։ Օձն թէ երկու կտոր առնէ—յիւր թշնամւոյն իւրեան շահ դայ։ Օշինար տեսանել կամ խմել—Կախ է։

ԼՈՒՍՆԻ ԵՐԱԶԱՑՈՅՑ

Լուսնի 1, 3, 5, 9, 13, 18, 19, 22, 26, 30 օրն — Երազն ի բարին կատարի:
» 2, 10, 12, 16, 28 — Երազն երեք օրն կատարի:
» 8 — Երազն ութ օրն կատարի:
» 23 — Երազն յերեսուն օրն կատարի:
» 14 — Երազն քառաս. օրն կատարի:
» 11, 15, 17 — Երազն յօրն կատարի:
» 6 — Երազն ի տարին կատարի:
» 29 — Երազն լաւ է:
» 4, 7, 20, 21, 24, 25, 27 — Երազն սուտ է:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1890 թ.

ՀԱՅՈՑ „ԾՈՑԻ-ՕՐԱՑՈՅՑԻ"

—

„ԱՐԱՐԱՏ"

Կրօնական և բանասիրական ամսագիրը 1890 թ. կը հրատարակուի նոյն դիրքով և ծրագրով: Գինն է 4 ռուբլի:
Հասցէն՝ Эчміадзинъ. Редакція „Араратъ".

„ՆՈՐ-ԴԱՐ"

Քաղաքական և գրականական ամենօրեայ թերթը 1890 թ. կը հրատարակուի նոյն գրքով և ծրագրով: Տարեկան գինն է 10 ռուբլի: Հասցէն՝ Тифл. Ред. „Норъ-Даръ".

„ՄՈՒՐՃ"

Ամսագիրը 1890 թ. կը հրատարակուի նոյն գրքով և ծրագրով: Տարեկան գինն է 10 ռ.: Հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція жур. „Мурчъ".

„ԱՐՁԱԳԱՆՔ"

Շաբաթաթերթը 1890 թ. կը հրատարակուի պատկերազարդ: Տարեկան գինն է 10 ռուբլի: Հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція журнала „Арцаганкъ".

„ՄՇԱԿ"

Քաղաքական և գրականական լրագիրը 1890 թ. կը հրատարակուի նոյն գրքով և ծրագրով: Տարեկան գինն է 10 ռուբլի: Հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція „Мшакъ".

„ԱՐԱՔՍ"

Պատկերազարդ եռամսեայ հանդէսը, 1890 թ. կը հրատարակուի նոյն գրքով: Գինն է 3 ռուբլի: Հասցէն՝ Петербургъ. Ред. журн „Араксъ"..

„ТИФЛИССКІЙ ЛИСТОКЪ"

Ամենօրեայ ռուսերէն թերթը, 1890 թ. կը հրատարակուի նոյն գրքով: Տարեկան գինն է 4 ռուբլի: Հասցէն՝ Тифлисъ Редак. „Тифлисскій Листокъ.

«ԱՐԵՒԵԼՔ»

Օրաթերթ քաղաքական։ Տարեկան գինն է օտարերկրացիների համար 56 ֆրանկ։ Հասցէն՝ Constantinopol. Noratunkian chan Galata. Redaktion „Arevelk“.

«ԿԱՍՊԵԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ»

ԲԱՔՈՒ

Վաճառվում են ամեն տեսակ գրքեր և ընդունվում կոմիսիայով վաճառելու։

Գրավաճառանոց Ստեփաննոս Վեհապետեանի- Ալեքսանդրօպօլ։

Ընդունվում են կոմիսիայով, և վաճառվում են ամեն տեսակ գրքեր և ուսումնարանական պիտոյքներ, ձեռնտու պայմաններով։

ՇՈՒՇԻ

Եղբայրք Դողայեանցների տպարանում և գրավաճառանոցում, վաճառվում են ամեն տեսակ գրքեր ընդունվում են պատուէրներ շատ էժան.

ԵԿԱՏԵՐԻՆՈԴԱՐ

Գրավաճառանոց Պետրոս Գալաջեանի (Галаджiана) Ամեն տեսակ թէ ռուսերէն և թէ հայերէն գրքեր կարելի է առնել, սովորական գներով և գումարով գնողներին մեծ զիջումն է լինում։

ԵՐԵՒԱՆ

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԴԱԴԱՅԵԱՆԻ

Ֆոտոգրաֆիայում ընդունվում է ամենաձեռնտու գներով, պատուէրներ և վաճառվում են Արարատեան աշխարհի զանազան տեսարաններ ամենաէժան գնով։

ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ

Սիմէօն Կոստանդինեան Աթարովի

խանութում վաճառվում են զանազան Կովկասեան ապրանքներ, զէնքեր, չոխեր և զարդիքներ, ամենաաժան գնով։ Դիմել հետևեալ հասցէով Владикавказъ. Симеону Константиновичу Атарову. Красн. ряд. домъ брат. Поповыхъ.

ANNUAIE BLENGINI

Pedacion et Administration du guide Statistique de Comerce et de l'sndustrie de l'Empire de Pussie (rédige en Russe et en Francais Sur de doeumens 2-e Edition 1889—90) à Odessa

Редакція ежегодника Бленджини: Адресная книга всѣхъ городовъ Россійской Имперіи. Въ Одессѣ.

ТОРГОВЛЯ

Меликсета Солом. Калантарова

(бывш. МЕГВИНОВА)

Въ Батумѣ. Оптовая и мелочная продажа спиртнихъ напитковъ по умѣреннимъ цѣнамъ. Заказы исполняются скоро и окуратно.

Высочайше утвержденнсе

Дитятковскаго Товарищества

Писчебумажныхъ фабрикъ

Складъ бумагъ и Канцелярскихъ принадлежностей находятся въ Тифлисѣ въ д. Дворянскаго Земельнаго Банка на Дворцовой улицѣ.

ТОРГОВЛЯ

Михаила Шарбабчева.

Темн. рядъ

Продажа всѣхъ сортовъ галантерейныхъ, канцелярскихъ и мелочныхъ товаровъ, по весьма сходнымъ цѣнамъ. Покупателямъ въ большемъ количествѣ уступку дѣлается.

МАГАЗИНЪ

АЛЕК. К. ГОЗАЛОВА

Армянскомъ базарѣ на

Продажа галантерейныхъ товаровъ разныхъ сортовъ, весьма-дешево.

Օրացոյցների մէջ տպուած յայտարարութիւնները—ուրիշ այլ և այլ հրատարակութեանց մէջ տպուածից— այն առաւելութիւնը ունի, որ մեծ քանակութեամբ և այն էլ ժողովրդեան ամեն խաւերի մէջ է տարածվելով, հետևապէս ամբողջ տարուայ ընթացքում աչքի առաջ և ձեռքերի մէջ գտնուելով բազմաթիւ ընթերցողներ է ունենում. սրա համար այս երեք տարի է որ մենք մեր կազմած օրացոյցների մէջ—վերջին կցել ենք և մի բաժին առանձին յայտարարութեանց համար, որով ամեն ցանկացողք, մինչև նոյեմբերի մէկն ամեն ժամանակ կարող են ուղարկել իրանց յայտարարութիւն-

Ները տպագրեալ հաստատ գրե-րով:

Մեծի—Պատկերազարդ Օրացոյ-ցի ամբողջ երեսը 12 ր. 50 կ.
Կէսը . . . . . . 7 ր. —
Մէկ քառորդը . . 4 ր. —

Փոքր—Ծոցի—Օրացուցում ամ-բողջ երեսը . . . 8 ր. —
Կէսը . . . . . 5 ր. —
Քառորդը . . . . 3 ր. —

Հասցէն. Тифлисъ.

Макару Чимишкянцу.

ТОРГОВЛЯ

Миная Серг. Саркисова

Въ Тифлисѣ, на Армянскомъ базарѣ, и отдѣл. на Михайловск. мосту.

Оптовая и мелочная продажа всѣхъ сортовъ канцелярскихъ, галантерейныхъ товаровъ и офицерскихъ вещей, по весьма умѣреннымъ цѣнамъ. Заказы исполняются скоро и аккуратно.

ЗУБНОЙ ВРАЧЪ

Камаевъ

Въ Тифлисѣ Головинскій проспектѣ № 2.

Выставляетъ искуственные зубы и пломбируетъ. Больныхъ принимаетъ отъ 8-и часовъ утра до 8-и вечера.

Винокурный Спирто-очистительн. Дрожный-Заводъ и Водочный заводъ

ФИРМА СУЧЕСТ.

съ 1845 года.

А. Волфшмитъ въ Ригѣ.

Складъ въ С.-Петербургѣ и Гамбургѣ.

Агентъ для Кавказа и Закавказскаго края Мюнхъ и Вейсъ въ Тифлисѣ.

Продажа всѣхъ сортовъ спиртныхъ напитковъ и ликеровъ.

РОДИЛЬНОЕ

Убѣжище

Акушерки и фельдшерицы Е. В. Симплицкой. Елизаветинская ул. д. № 100. Въ Тифлисѣ.

Принимаются во всякое время дня и ночи беременны и роженницы, которыя пользуются полнымъ уходомъ бѣльемъ и столомъ, и въ случаѣ необходимости при родахъ приглашается докторъ Акущеръ.

Плата за роды и содержанія въ особой комнатѣ въ теченій родоваго періода мѣсяцъ 40 до 60 руб., а въ общій за полное содержаніе отъ 20 до 30 рублей. По суточно отъ 1 р. до 2 руб.

ТОРГОВЛЯ

Т. Д. ЯГУБЯНЦЪ

ВЪ РОСТОВѢ

(На-Дону).

Продажа бакалейныхъ товаровъ и персидскихъ фруктовъ.

КНИЖНАЯ

ТОРГОВЛЯ

Т. С. ТУМАНЯНЦА.

Въ г. Александрополѣ.

Продажа учебныхъ и другихъ книгъ, на разныхъ языкахъ, и пріемъ на комисію.

ТОРГОВЛЯ

Багр. Н. Саріева.

На Эриванск. площ. въ Тифлисѣ.

Продажа всѣхъ сортовъ бакалейныхъ и гострономическихъ товаровъ по сходнымъ цѣнамъ. А также конфекти.

МАГАЗИНЪ

Ал. Ос. Мачкалова.

На Армянскомъ Базарѣ.

Оптовая и розничная, продажа всѣхъ сортовъ галантерейныхъ, канцелярскихъ и другихъ товаровъ по самой умереной цѣнѣ.

Бывшій Старшій Нотаріусъ Ти-
лисскаго Окружнаго Суда

ВАСИЛІЙ МИРОНОВИЧЪ АМИ-
РОВЪ

Назначенный Нотаріусомъ горо-
да Тифлиса на мѣсто умершаг
Нотаріуса Ключарева, открыл

нотаріальную контору

на Гановской улицѣ въ домѣ под
№ 6, рядомъ съ Управленіем
Тифлисскаго Полицiймейстера.

Нотаріусъ Амировъ можетъ объ-
ясниться съ клiентами по русски
по грузински, по армянски, по
персидски, по татарски и по фран-
цузски.

Контора открыта съ 9 часовъ
утра до 3-хъ часовъ пополудни и
съ 6½ до 8½ часовъ вечера.

Гос. Библиотека
ZUHO-Арм.ССР

Գինն է 15 կ.

Վաճառվում է Մ. Ճմշկեանի և Թիֆլիսի յայտնի գրավաճառանոցներում նոյնպէս բոլոր Թղթեղէնների խանութներում։ Մեծ քանակութեամբ ցանկացողները ուղիղ դիմելով կարող են դիմել կազմողին հետևեալ հասցէով Тифлисъ. Макару Чимишкіанцу.

059
Գ-70

6725

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0032327